

30366 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్నపట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 10 వ తేది సోమవారము } No. 59
 సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుక్ల ద్వితియ ౨. } సంచిక ౫౯

అమృతాంజనము

అన్ని కొప్పులకు పరమామృతము.
 చక్కని దబ్బితో సహా పీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.
 పార్శ్వపు నొప్పిల తార
 దోలును. వాయువు
 పోట్ల పోగొట్టును.
 సువాసనగలిగి యుండును.
 కఠియంట నుండదగినది.

అసమూలకలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయుచును ముంచియును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి, మదరాసు.

AWARDED
GOLD MEDAL 490
 IN THE
BARODA EXHIBITION
 For its Sweet Lasting & Delightful Smell
 TO
 THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra.
 Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.

Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:-

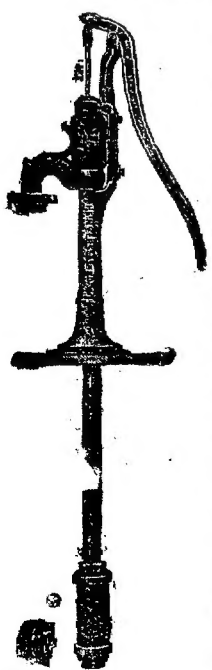
"I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.

Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value of our money.

Fresh Stock Just Arrived.
 We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.

Write at once for further particulars stating your requirements.

K. B. JOSHI & Co.,
 321, Hornby Road, Fort, Bombay

ప్రహ్వశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.

ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర శ్లోకములును, శ్రీకంకర భగవత్సమల వారిచే రచింపబడిన భాష్యమును, దానికిఁ జేతులెల్లమగు తెనుఁగ్రంథమును, బూజుకుఁ బనికి వచ్చునట్లు తుదను చతుర్గ్రంథసామములును గలవు. అర్థమగు పూజ సేయఁగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. అత్యుత్తమము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0

2. విక్రమార్కచరిత్రము.

ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెనుఁగున రచింపబడి దొరతనమువారిచే భావ్యుత్తమముగ నంగీకరింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0

3. వారికారికాశేష సర్వస్వము.

ఇది శివు కృష్ణ మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన చారికరికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథవ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-కి రు. 0-4-0

దొరకుచోటు:—భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయనగరము

అర్చికిమల్ పూలుస్తేలు పలకలు (చుట్టుకరపు తేకులగో అంచుకలది). (1196)

ఒక్కొక్కటి 10 X 8 గలది	0	6	0
ఒక డజన్ పలకలు తడవకు డజన్	1	4	0
8 డజన్లు	"	8	12
1 గ్రోసు	డజన్	8	8
బూల్లుకు పీరా ప్యాకెట్లు	1	0	0
100 ప్యాకెట్లు తడవకు	1	14	0
1000 " "	17	8	0

అన్ని ఆర్డర్లు నాలుగవరకు అద్వాన్సుతో నియ్యవలెను. అద్వాన్సు సంపదించి ఇచ్చు ఆర్డర్లు గమనించబడవు.

వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకం.

1196 యద్వర్లు కంపెనీ, గుంటూరు.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.

శ్రీశానవాటిక.

కాలికో 1-0-0, రాపకు 0-14-0

మిథునానురాగము.

వెల 0-12-0.

839 మానేజరు కలాభివర్ధని.

నాయకం, రామచంద్రపురం పాస్టు గోదావరి జిల్లా

అమృతవల్లి

1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ నిరచితము.

దీని వెల 1-4-0

గ్రంథశ్రేణి మనోహరము. కథ రచనంతయు.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

7, తింబుకెట్టిపేట, జి. టి. మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

586

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండవలసిన యావృత్తికవిషము. అంక్ష, మూసాని, జేయలైడ్లులే పొగ ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్నిదినములుండినను మందు గుణముమాడదు. తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువ్వురొగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి కేలు.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తీసింపుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వాలి. తర్జులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామ:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-6 పెంకటేమేష్ట్రీ బిల్డింగ్, సూకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేవ్యాము.

ఈ లేవ్యాము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుద్ధకేమనము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మొదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపాన దబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆతంకనిగ్రామ కొవ్వారాయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

రాత్రులు కన్నించు చేతి గడియారములు.	
ఎంత యధరాత్రియందైనను కాలము చక్కగా తెల్పు గడియారములు వెల 15 రూపాయలు మొదలు 50 రూపాయలవఱకు యున్నది.	
జనీవా చేతిగడియారము వెండితో చేయబడినది.	7-8-0
డిబ్బో నిక్కల్ వెండిది	6-0-0
"సాడ" పాంటెసు సేనా 14 వత్సే బంగారు పాలితో	3-8-0
య. మ. హెచ్. రావు అందు సన్ను,	
1150 కాకినాడ (గోదావరిజిల్లా)	

విజ్ఞానచంద్రికా పుష్కర్తిక 1918.

బహుమతులు రూ 250 లొక్కముగను రూ 200 నిలువగల పతకములుగను పంచి పెట్టబడును. నియమములకు కింది చిరునామాకు వ్రాయుడు. (946-188)
 ఆచంట లక్ష్మీకృతి. బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం. మేనేజరు, మోటురోడు, మదరాసు.

ఆంద్రోద్యమము.

మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామిములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్తేజి కేలు
 ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తింబుకెట్టిపేట, మదరాసు.

స్థాంపేటలో 7-వ తేది సమావేశమగుట.

(మా ప్రత్యేక విలేఖకునివద్దనుండి)

సమీక్షాత్తము

సర్వశక్తి మేఘుల చురుకు?

శనివారమునాడు పునః ప్రశ్నమునకు కొత్తది కాదు.

అనకు పూచీదారుడు. వీరందరిపరిపాలనకు రారాజుడి పూచీ.

దినకే సంయుక్త రాష్ట్రపరిపాలన యని యందురు. ఇది యమె
రికా దేశములోను స్థిరములందు లోను ఇంకను కొన్ని దేశ
ములలో నున్నది. రాజు నెన్నుకొనుట అమెరికా, ఫ్రాన్సు,
స్విట్జరులాండు మొదలగు కొన్ని దేశములలో జరుగుచున్నది
కొంతకాలమువరకే కావచ్చును. లేక అంగ్లేయ జర్మనీ జపాన్
మొదలగు దేశములలో జరుగు తీరున వంతపారంపరిగా నొక్క
మాత్రే జరుగవచ్చును. మనదేశములో పూర్వమి రెండవవిధ
మనలంబింపబడెను. ఈరాజుల రాజ్యములోని ప్రతిగ్రామము
లో పంచాయితీ యని నెప్పుడును నైరుగురు పెద్దమనుష్యులు
గ్రామస్థులకల్ల నెన్నుకొనవలయుండినట్లు కనపడుచున్నది.
ఈపెద్దమనుష్యులు గ్రామస్థుల సీవిల్ రెవిన్యూ కగాదాన్ని
టిని తీర్చానించుచుండిరి. నేరములను విచారించుటకు ప్రతి
గ్రామమునకు ఒకయధికారి యుండెడివాడు. అట్టి పదిగ్రామ
ములపైని ఇంకొక యధికారియరుచుపడి గ్రామములపైని సేరా
యధికారి, నూరు గ్రామములపైని మరయొక యధికారి,
వేయి గ్రామములపైని సేరాకయధికారి, యేర్పాటుకాబడు
చుండెను. గ్రామాధికారి యధికారమునకు మించినవిషయము
అతనికి నుమానమున్న విషయము, అతనిపై
యధికారికి పంపబడుచుండెను. ఇట్లులే కొన్నివిషయములు
అతని పైయధికారులకు క్రమానుసారముగ పోవుచుండెను.

ప్రతిరాజును సమస్థానిద్వారానేర్చి ధర్మరాస్త్రమందు, వాస్తవముగా రాస్త్రమందు సామర్థ్యము గలవని వసుదను లేక ఎనిమిది మంది మంత్రుల సహాయముచే ప్రజాపరిపాలనము చేయుచుండెను. ఆ రాజులకు నిరంకుశశ్రవణశక్తియు లేదు. ప్రజల యోగక్షేమమే పరిపాలనాసాధనము. దేశము రాజుదికాదు, ప్రజలది. దేశమును పరిపాలనచేయు అధికారము ప్రాత్రము రాజుది. అందుకు గాను ప్రజలు కొన్ని పనులిచ్చుచుండిరి. భూస్థలసాయములూ రాజుకు హక్కులేదు. భూమిలనవచ్చు నికరమైన రాబడిలో నాజుకంటేయొక్క కిమ్మిస్తుకు మించనిపన్నును ప్రజలు రాజుకిచ్చుచుండిరి. ఇందువలన రాజుకు భూరాబడిలో కంటే ఉన్నదని మనప్రభువులలో అందరు చెప్పుచున్నారు. వానియర్థమదికాదు. రాజు పుష్పాదనగీతపన్నుకు మితియేర్పఱుపబడినది. అది రాబడిలో నాజుకంటేయొక్క కిమ్మిస్తుకు మించకూడదు; కనీసపుపన్ను ఫలసాయములలో 12 వ వంతుయొక్క కిమ్మిస్తు. ఈపరిపాలన ప్రజాపాలనయనుటకు సరికేహమేమి?

హిందూ షరీఫాలనా మనస్థితి

హిందూరాజులు పరిపాలనచేయుచున్నంతవరకు మన
జాతికి ముఖ్యమైనవిధులు కాకరమై! ఎల్లవిషయములు బాగవి
ధిగా నుండును. నకలతాస్త్రియులు, విద్యయు, వస్త్రములు,
సామగ్రియులు, చేతిపనులు, ఇతరపరిశ్రమయు మున్నగు
విషయములు యుక్తయగ వాషింపబడి వస్త్రై కెక్కినవి. వేదము
నా పండితములు, నేనుబడిన బట్టలు, చేనుబడిన వస్తువులు
ననదేకావంతులను, ఈమలను తీవ్రముయేగాక ఇతర సేవా
ములను చేయుచు, గూడ దీర్ఘ విభ్యాంతిగాంచెను. జనలు
సర్వస్వ, భగ్యస్వ, బలపరాక్రమములు గలిగి యొప్పుచుండిరి.

మహామృదీయపరిపాలనలో మనస్థితి.

అట్టి సునదేశమునై నవ్యులు కన్ను వేసిరి. మనలో నై
వ్యముండుటనేత డెరయన, అతెజ్ఞాంధరు, హూణులు, మొ
తలగువారి ప్రయత్నములు కొనసాగవయ్యె. క్రమక్రమముగ
మనలో నై కవ్యులము ఖీణింప గొడగా. భరణమునకు వేచి
యున్న చుహుచ్చిద్ ఘోరితె సుగు దొరక. వేత చుక్కని పాల
బుడె. చుహుచ్చిదీయులు సుమారు 700 ల సంకల్పనములు
పరిపాలన చేసిరి. వారి పరిపాలనలో నెన్నెన్ని లోపములున్న
ను వారిది పరపరిపాలనగా లేదు. వారు హిందువులతో కలసి
హిందూదేశమునై తల్లిగా గైకొని హిందువులకు సోదరులై
పూర్వపరిపాలనాపదతులను మార్చక వసూలు చేసిన పన్ను

లను దేశములానే ఖగ్గు చేయుచుండిరి. దేశములోని ధనము లితరదేశమునకు పంపలేదు. సకలకాస్త్రములు, విద్యలు, వ్యవసాయములు, చేతిపనులు, ఇతర పశ్చిమము మొదలగు నన్నిటిని పేర్చుతో బాపించిరి. భేదభావము లేక హిందువులను మహమ్మదీయులను సమానముగా జూచుచుండిరి. దువులచెతను, మహమ్మదీయుల చేతను పరిపాలన చేయించుచుండిరి. హిందువుల నన్నతోద్యోగముల నియమించుచుండిరి.

అంగేయ పరిపాలన,

మహావృత్తీయ యుగమున పోర్చిగీసు, డచ్చి, అంగ్లేయ
శైలిని వర్తక సంఘములు వర్తకార్థము మన దేశమునకు వచ్చి
నవి. మహావృత్తీయల యౌదార్యమువలననవి నిలుచుటకునీడను
పొంది, కూర్చుండి వాసములు లెక్క పెట్టెనవి. దేశములో నం
లెకలవాములు జాతమాయె. వీనిలో శైలి, అంగ్లేయకంపెనీ
లెదురుపక్షములను వహించినవి. కొంతకాలమునకు అంగ్లేయ
కంపెనీ కద్దవృత్తు మనుకూలమాయె. వారి పక్షమునకు జయము
సమకూరుచుండె. అంతటి హిందూరాజనాటిక మారంభ మా
యె. నాటకములో నూత్రధారుడు తెరపయిని బొమ్మను
జేసి బొమ్మను తీయువగిది అంగ్లేయ కంపెనీవారు హిందూ
రాజనాటికపు తెరపయిని రాజును జేసి రాజును తీయుచుండెరి
తుదకు రాజులందరు చెల్లిరి. చుంగళము పాడబడెను, నాటకము
ముగిసెను. తెర తీయబడెను. నాటకులకు బహుమాన మేమి ?
హిందూ సామ్రాజ్యము. అది మొదలు 1857 వ సంవత్సరము
వరకు కంపెనీవారు చునలకు పరిపాలన చేసెరి. పిమ్మట హిం
దూసామ్రాజ్య మాంగ్లేయరాజ్య సింహాసనాధిపతులకు దఖలు
పరచిరి. అంగ్లేయపరిపాలన అరంభమయి 150 సంవత్సరము
యియినది. వీరికిని మనకును భాషలు వేరు, భావములు వేరు,
ఆచారములు వేరు, అభిమానములు వేరు, కాస్త్రములు వేరు,
సాంప్రదాయములు వేరు, చదువులు వేరు, సంధ్యలు వేరు, కుల
ములు వేరు, గోత్రములు వేరు, ఆంకెలు వేరు, అక్షరములు వే
రు, వేదములు వేరు, వేదాంతములు వేరు, మతములు వేరు, మ
గోరధములు వేరు, దేవుళ్ళు వేరు, దేవాలయములు వేరు, నడ
ములు వేరు, నాగరికతలు వేరు, సంగీతములు వేరు, సాహిత్య
ములు వేరు, పద్ధతులు వేరు, పంచాంగములు వేరు, రుచులు
వేరు, రూపములు వేరు, మామూళ్ళు వేరు, చర్యాదలు వేరు,
భోజనములు వేరు, భోజనరీతులు వేరు, వస్త్రములు వేరు,
గానిని ధరించు విధములు వేరు, ఆటలు వేరు, పాటలు వేరు
వాసములు వేరు, నమస్కారములు వేరు, ఏమి అన్నియును,
కేరేనా ? ఒక కటియై న సొకటిగా లేదా ? చూడగా
చూడగానొకటిమాత్రము కనబడుచున్నది. అది ఏది?
మన మనము మానవజాతిలో ఇదియొకటి తిప్ప వారికినిమనకు
నీదియు సొకటిగ లేరున్నను మన దేశమును, మనచే పరిపా
లన చేయించక తన బీతగిల్లుచే నేటికిరకును పరిపాలన చే
యించుచున్నాను. సతే. ఈ పరిపాలనాఫలము లెటులున్నవో
చూడము.

కోర్కూ, ఇనుపదారులు మొదలైనవి.

1. యుద్ధానంతరముల కొరవడు, పరిపాలనానంతరముల కొరవడు, బాటలు, ఇనుపదారులు వేయబడినవి. తంత్రీవార్తా మంత్రములు, తిహాల్కీకులు కూడ స్థాపింపబడినవి. ఇవి మన ప్రజల ఉపయోగించుచున్నవి.

నీటి కాలువలు.

2. భూములకు నీరుపారేకొరకు తొన్ని నీటికాలువలు
వ్రప్పించి, ఈ జేతములోని భవము తమ జేతమునకు పారుటకు
కూడ కాలువలు వ్రప్పించి, ఆ కాలువలేవని: (1) ఇండియా
జిక్సెనుభర్మలు, (2) ఇండియాలో నిమనకారులక్రింద అంగ్లేయ
పనిటలు భర్మపెట్టి సామ్యుకు వడ్డీ, (3) మన జేతములో
పనిచేసి పించు వుచ్చుకొన్న అంగ్లేయదొడ్లకొద్దులపించులు,
4) ఇచ్చట పనిచేయుచున్న ఉద్యోగస్తులు మొదలగువా
లంగ్లంనుక పంపించుచున్న సామ్యు, (5) ఇవన్నీయు నివ్వడు
పాటును సుమారు 42 మిలియన్ల పానులు, అనగా సుమారు
80000000. (6) ఇది గాక వై జేతములతో అంగ్లేయులకు
తటస్థించిన యుద్ధసంబంధమైన భర్మలో మన జేతము వహించినది
90 మిలియన్ల పానులు అనగా రు 1850000000.

3. దేశములో తొందరల నణచిరి. దేశమునకు ప్రైమండ్రి తొందరలు లేకుండ చేసిరి. కాని, ప్రజల కడుపులకు తొందరలు కలిగినవి.

4. లోకములో లేని పెద్దజీవులను పెద్దఉద్యోగములకు చేర్చవచ్చి, బహుభుజుల వర్గాలూ గాక, సామాన్యమైన జనలో గానికూ, 250800 లు, ప్రతిగవ్యయము రూ.

120000 లు, చిన్న గర్భులకు సుమారు రు. 100000 లు, రాజ్యాంగ కట్టలకు సాగులకు సుమారు రు. 70 వేలు లగాయితు రు. 80 వేలు. ప్రయాణాధ్యక్షులు గాక, నెలకు జీల్లకలక్తులకు రు. 2500 లు, జీల్లకలక్తులకు రు. 2000 లు మొదలగా రు. 3000 లు, బోర్డు మొదలగు రు. 3000 లు. ఇదిగాక ఆంగ్లేయోద్యోగస్థులకు మారకపు ఖర్చులు, పరీక్ష బహుమానములు వగైరాలియ్యబడును. కలక్తులకు ప్రయాణపుఖర్చులు నెలకు సుమారు రు. 300 లు ముట్టును. ఈ పెద్ద ఉద్యోగములలో కొన్నిటికి తక్కువ తక్కినవన్నిటి కాంగ్లేయ దేశములో పరీక్షలు జరుగును. కాబట్టి వా రోత్తర దేశ ప్రాంత దేశము. మన దేశములో చదువుకొని కలక్తుల, జడ్జిలనులను చేసినవారికి జీతములు తక్కువ. కలక్తులకు రు. 1200 లు లగాయితు రు. 1600 వరకు, జడ్జి రు. 1200 లు లగాయితు రు. 2 వేలవరకు నిచ్చెదరు. వీరికి పంచనము రూ. 400 లు కన్న హెచ్చవు. ఇంగ్లాండులో పరీక్షల నిచ్చిన వారికి సాగులకు 1000 పానులు, 1200 లు పానులు ఫించనము ముట్టును. ఇక చిన్న ఉద్యోగస్థుల జీతములందరకు తెలిసినవే. ఒక కలక్తుల జీతముకు 8-10 దీప్యాటి కలక్తులు, లేక, 12 గురు తహసీల్దారులు, లేక, 12 గురు సీరిస్తాదారులు, లేక 17 గురు సబుమేజిస్ట్రేటులు లేక 50 మంది పెద్దగునుస్తాలు, లేక సుమారు 125 గురు క్రొల్లె డి. ఏ. లు దొరకెదరు. కొంచెము హెచ్చు తక్కువగా నీవిధముగనే తక్కిన దీప్యమొలులలోను నుండును. రూ. 200 లకు తక్కువ జీతముగ్రామ గౌరవముతో జీవించుటయే కష్టము.

5. చిల్లర గునుస్తాలు, బండ్లొకలు, కనిస్తీలు వీరి జీతములు చూడగా వీరు మనయశీశ్వరులనె పాయుటకులు, పర్వభక్తులై యుండవచ్చునని తోచుచున్నది. న్యాయాధ్యక్షులలో ఒక కనిస్తీలుకు సంవత్సరమునకు 1400 డోలర్లు అనగా రూ. 4200 లు, ప్రధాన ఇన్స్పెక్టరుకు 3500 డోలర్లు అనగా రూ. 10500 లు జీతములు. మనవారి జీతములు చూచిన మనకు సిగ్గుచున్నది.

విద్య.

6. ఆంగ్లేయ విద్యాలయములు మన దేశములో స్థాపించబడినవి. మన విద్యాలయములు మాటురుడిగినవి. ఆంగ్లేయ విద్యాలయములో చదువుకొనినవీల్లలు హోమర్, ప్లేస్టోయర్, టెనిసన్, బైకన్, కెలింగ్టన్, ఎలిజబిత్, లూథర్ మొదలగు పాశ్చాత్య శిఖామణుల గూర్చి ముచ్చటించెదరు. కాని, వార్మిక్, కాలిదాసు, తిక్కన, శ్రీనాథుడు, అర్జున దూభోజరాజు, శంకరాచారి మొదలగు ప్రముఖులనో తెలియరైరి. ఆంగ్లేయ గణితశాస్త్రజ్ఞులను శ్రోత్రిగలరు కాని, తిలకాతీతగణిత మెవరుచేసినారో తెలియరైరి. ఆంగ్లేయ రాజ్యస్థాపకుడైన క్లయవునుగూర్చి యాభ్యుపించెదరు; సత్య రాజ్య సంస్థాపకుడైన హరిశ్చంద్రుని చరిత్రయెరుగరు. వైదియచరిత్ర దగు; వేదమేమాచూడరు. ఆపేరు చెప్పిన నసహ్యపడెదరు. ఏనుకీస్తులేవు దని నమ్మెదరు, శ్రీకృష్ణుడు మనజుడనెదరు. ఆంగ్లేయ పండితులను గౌరవించెదరు. మన పండితులను త్పిశికరించెదరు. ఆంగ్లేయ భాషలో పండితులయ్యెదరు. మాతృభాషలో మొదలుయ్యెదరు. లేఖలు వ్రాసిన నాంగ్లేయ భాషలో వ్రాసెదరు, మాతృభాషలో వ్రాయు నేరరు. వ్రాయుటకు సిగ్గు పడియెదరు. ఆంగ్లేయ భాషలో నుపన్యసించెదరు, మాతృభాషలో నాలుగు మాటలు వరుసగ మాటాడలేరు. ఆంగ్లేయ విద్యకు ఖర్చు హెచ్చు, కష్టము మొదలు, ఫలము తక్కువ. బుగ్గిలో ప్రేలు పెట్టినది మొదలు విపరీత పర్యంతము 15 తరగతులున్నవి. తరగతికొకపరీక్ష తిరగిటిలో బడినగింజలవలె నీపరీక్షలకు వ్రేసిన వారిలో చిదగక మిగులు వారెవ్వరును. ముందటితరగతిలో ప్రవేశించిన నూరుగురు బాలకులలో 5 గురైనను డి. ఏ. లగుట కష్టము. ఏలయన లోవరువ్రేయటలో ప్రవేశించిన నూరుగురు విద్యార్థులలో 11 రు మాత్రము ఆపగలవ్రేయరి తరగతికి పోవుచున్నారు. తక్కిన 89 రును కత్తిలేక విద్యను మానుకొనుచు న్నారనియు వారు చదివినచదువు చదువుకాదనయే చెప్పవచ్చుననియు, గుర్కారులారు 1916-17 సంవత్సరమునకు ప్రచుర పరచిన విద్యావిషయమైన రిపోర్టులో వ్రాసియున్నారు. తక్కినవారి పని ఉభయద్రష్ట్యము ఉపరస వ్యాసము. డి. ఏ. అగుటకు ఒకనికి రూ. 6000 లు ఖర్చు అగును. డి. ఏ. కు రూ. 20 లగు గురుస్తాపనికి గాని 50 రూపాయలు ఉపాధ్యాయోద్యోగమునకు గాని హక్కుకలుగును. ఈ ఉద్యోగములు నీవపడుటకు ఇంకను కొన్ని పరీక్ష లీయవలెనట. ఆహా ఏమి యదృష్టము! మన పిల్లల జీవనములలో సగము పరీక్షలలో పోవుచున్నది. ఇదికోద్యోగములు కావలెనన్న రెండు సంవత్సరములు డి. యల్. కు, 5 సంవత్సరములు వైద్యమునకు, నా

లుగు సంవత్సరములు ఇంజనీరు పరీక్షకు చదువవలెను. పరీక్షలలో కృతార్థులై పరీక్షలు ఉద్యోగములు సంపాదించుటలో ననేక చిక్కులున్నవి. ముందు క్రీస్తువతస్థులకు, పిమ్మట మనామృతీయులకు, తరుపరి బ్రాహ్మణేతరులకు ఆఖరుకు బ్రాహ్మణులకు ఉద్యోగములు దొరకునట. ఈసంగతు లిట్లుండగా చదువుకొన్నవార లందఱో చూతము. మొత్తమువైరి మనదేశములో చదువునేర్చి యున్నవారు నూటికి ముగ్గురుకంటె తక్కువ. మనరాజధానిలో నూటికి 4 గురు, మనమండలములో నూటికి 3. 2. ఇంగ్లాండులో నందరుకు చదువనవ్రాయన నేర్తురు. ఆంగ్లేయ విద్య వలన కొంతమంది ఘనములు మన దేశములో బయలుదేరిరి. కాని అనేకమందిచెడిది. దేశమున కాంగ్లేయ విద్యవలన నష్టము కలిగిన దని చెప్పటకు సందియములేదు.

వ్యవసాయము.

మనదేశములో గత జనాభాప్రకారము 2180 లక్షలు చిల్లర వ్యవసాయదారు లున్నారు. వారి రాబడిలో నూటికి 30 చిల్లర చొప్పున పన్ను లక్రింద పోవును. మన రాజధానిలో నూటికి 50 చొప్పున పన్ను లక్రింద పోవుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. దీని ఫలిత మేమన క్రమక్రమముగ వ్యవసాయదారులు పేదలయి సామాకారులచేతుల చిక్కినారు. వారికి రూ. 500 ల కొట్టువరకు ఋణమున్న టైన్ను బడుచున్నది. 'వారిలో 4 కొట్టువరకు కొజుకొకటే భోజనము. 7 కొట్టువరకు సంవత్సరమున కొకమారయిన నాకలి దీటుట లేదు. అని కొందరాంగ్లేయులు వచించియున్నారు. ఒక సంవత్సరము పంటపోవుట వ్యవసాయదారులకు నాశన మునటే. అనేక సంవత్సరములలో పంటలు పోయి గొప్ప ఖామములు పెట్టినవని మనకు తెలిసియున్నది. వీరి స్థితి కళ్ళిచ్చి చిచ్చులుకు చెప్పకొన దగిన యేర్పాటు లెవ్వరు ప్రభుత్వమువారు చేసి యుండలేదు.

చేతిపనులు-ఇతర పాత్రము.

కంపెనీవారికి రాజ్యభారము వచ్చినను వర్తకపు వాసనలు వారిని విడిచిపెట్టలేదు. తమవై యధికారులకు పెద్ద లాభములను బంపుటయే వారి ముఖ్యోద్దేశ మై యుండెను. కాని దేశాభివృద్ధియందు వారికి దృష్టి లేకుండెను. దీనికి తోడు కొంతకాలమువరకు దేశములో నెమ్మది కుదరకయుండెను. కంపెనీవారి కాంగ్లేయ వర్తకాభివృద్ధియందభిమానముండెను. ఆంగ్లేయుల చేతి పనులు, యంత్ర నిర్మితవస్తువులు మనదేశములో క్రమక్రమంబు జరుచుండెను. ఇన్నీయు గలసి మనదేశపు చేతిపనులలో గొన్నిటిని రూపుమాపి, మిగిలినవానిని కుప్పింపజేసెను. దేశములోని వస్తువుగ తయారుకాని సరకంతయు నితరదేశముల కెగురుతియై తయారయిన వస్తురూపమున 'లిరిగి మన దేశమునకు వచ్చుచున్నది. పోయిన చేతిపనులకు ప్రాణముపోయియుట గాని, కుప్పించినవాటిని బలపరుచుటకు గాని, వస్తువుగా తయారుకాని సరకును వస్తువుగా తయారుచేయుటకు గాని, ప్రభుత్వమువారు చేయియు చేయరైరి. మనదేశపు యంత్రనిర్మితవస్తువుల పయిని పన్ను విధింపబడియె. భోజనపదార్థములకన్న తక్కిన వన్నియు మనకు వైదేశములనుండి రావలసివచ్చింది. మనమొక అస్వత్సరము మైతిమి! ఉండియు నెంత లేనివారయితిమి! జన్మనీయుద్ధ మారంభయిన పిదప పాశ్చాత్య దేశమునుండి మనకు రావలసిన వస్తువులు రాలేదు వాటిని మనదేశములో తయారుచేయుటకు కావలసిన సామగ్రియున్నను ఇప్పుడయిన ప్రభుత్వము వారేమియు చేయలేదు. మనము జపాన్ దేశమువై

నొరగవలసి వచ్చినది. జపాన్ మనము నెంచుకొను చున్నది. జపానువస్తువుల సంగతిందరకు తెలిసినదే.

ఆరోగ్యము

మనదేశములో నక్కడక్కడ నిగ్గిళ్లు వైద్యాలయములు స్థాపించబడినవి. ఇవి తాలూకాకు రెంటి మూటికంటె నెక్కువ యున్నటుల కనబడెను. కాబట్టి వీనివలన ప్రజకు లాభము స్పల్పము. ఆ యు ర్వే ద వైద్యమును మన ప్రభువులు పోషించనందున నది యెచ్చటనో గాని, తక్కిన యన్ని చోట్ల సంకోచించినది. క్రమక్రమముగ దేశ మనారోగ్య మగుచున్నది. కలరా, మలేరియా, ప్లేగు మొదలగు జాడ్యములు సామాన్యమయినవి. పట్నములలో నున్నవారికి తప్ప నితరులకు వైద్యసహాయము లేదని చెప్పవచ్చును. జనులలో చావు లధిక మగుచున్నవి. సగుటున మనదేశములో నాయుర్దాయము 23 5 వత్సరములు; ఇంగ్లాండులో 40 వత్సరములు.

పరిపాలన.

ఏదేవురాజు ఆదేశపరిపాలన కాదేశములకు పూచీ దారుడట! సహజమైనను మనచక్రవర్తిగారు మనదేశ పరిపాలనకు జవాబుదారులై యుండలేదు. మనదేశవ్యవహారములు జాచుటకొకమంత్రి యింగ్లాండులో కలడు. ఆయనకు సలహాయిచ్చుటకు కొందరు సభ్యులు కలరు. వారిలో చాలామంది మనదేశములో నుద్యోగముచేసి పించను లసాధించుచున్నవారు. ఈ మంత్రిగారికి మనదేశపరిపాలనకు వైసిరాయిగారు పూచీదారు. మంత్రిగా రాంగ్లేయ ప్రతినిధి సభకు పూచీదారు. ఆంగ్లేయ ప్రతినిధి సభలో మన 'దేశమునుండి ప్రతినిధులెవరును లేరు. మన దేశవిషయముల దెలియువా రాసభలో నరుదు. చక్రవర్తిగారి తక్కిన మంత్రులకు వలెగాక మనదేశపు మంత్రిగారి జీతము మనమిచ్చుచుండుటచే నాంగ్లేయ ప్రతినిధి సభవారు మన దేశవిషయములో నేమియు శ్రద్ధపెడికొనరు. కాబట్టి మనదేశపరిపాలనలో నిచటనున్న ఆంగ్లేయులచే సర్వాధికారము. వీరికి మన చట్టనిర్మాణ సభలవలని భయమేమియు లేదు. వాటిలో నుద్యోగుల సంఖ్యయే జాస్తి. మన ప్రతినిధు లడిగినదాని కిష్టములేవన్న వారు జవాబీయరు. ఈ ఆంగ్లేయోద్యోగులకాంగ్లేయ వర్తకుల మొదలగు వారున్న సర్వమునకును తెలియుననియు, తమరేపనికయినతగుదుమనియు మనమొందుకు తగవనియు వీరియభిప్రాయము. తమకలిమిగ్రాకలిమి, తమలేమిలోకలేమి అనివీరులించెదరు. మనభావ ఆచారవ్యవహారము, మర్యాదలు మామూళ్లు ఆభ్యాసము లేని తెలియక పోయినను వీరు మనకొర కాలించెదరు. పనిచేసెదరు; భోజనముచేసెదరు ఏమిశక్తి! అన్నియును చేసెదరు. మనమేమియు చేయనక్కరలేదు. ఒక్క భజనమాత్రము తమకొరకు సంపాదించుకొనెదరు. మనవలన జీతము పుచ్చుకొనుచు మనదేశములో తామె యజమానులని మనము నాకగ్లమని తలకురు. వీరు చేసినవని తప్పన్న తోకత్రొక్కిన పామువలె బుక్కుమని లేచెదరు. ఇంకమనకేమి కొడుగ? స్వతంత్రమునకు పుట్టిల్లయిన ఆంగ్లేయు ప్రభుత్వములో మన కెంత స్వతంత్రము, ఎట్టి స్వతంత్రము.

ఆంగ్లేయు పరిపాలనలో ముఖ్యాంశముల చర్చించితిమి. మనదేశము క్రమక్రమముగ దరిద్రావస్థకు పొందుచున్నదనుటకు సందేహమేమి? ఇందుకు సాక్ష్యము కావలెనన్న కలదు. మనదేశములో సంవత్సరమున కొకమనిషికి సంవత్సరమునకు రూ. 20 లు రాబడియని దాదాభాయి నాగోజీగారును, రూ. 30 లు రాబడియని ఉద్యోగస్థులు చెప్పియున్నారు.

వైద్యగుభయములేదు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
వైద్యుల వైద్యులు
ని వార కౌషధములు
మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగ ఇండియా, సర్కా, సిలోన్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును అనేక వైద్యులకు గోగులను కాపాడుట లోకనిధియు. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
వైద్యుల సోకదు.
హైదరాబాదుకము 6 టౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు. ౧-౦-౦ | కేరళాప్రభుత్వం 1 టౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రు. ౦-౧-౦-౦
డిల్ 8 " " ౦-౧-౦-౦ | డిల్ 1 " " ౦-౦-౦-౦
పాకింగు బోన్టీజేషు. కోరువారికి మానెద్ద క్యాటా గుడితముగ సంపాదించు.
తండ్రి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, గజ, ఆచారప్పన్ ఏధి, జి.టి, మదరాసు

అంగ్లేయుల చేతులలో పాలకుల ముద్రలు 1935 లు రాబడి. దక్షిణమునకు పోయిన వారు కఠినములు చెడిన న ముక్తముగ ఉండియున్నాము. మనస్సులను చూడుడు. అంగ్లేయుల పట్టులను చూడుడు ఎంత భేదము!

దీనికి మంత్రమి?

స్వపరిపాలన దీనికి మందు. అనగా మనపరిపాలన కధి కారులు మనకు జవాబుదారు లగునట్లు చేయుట; వారు జనుల కార్యనిర్వాహకు లని దెలిసికొని జనులయొద్ద ప్రకారము వారు నడచునట్లు చేయుట.

స్వపరిపాలనకు మనకు హక్కు కలదు.

స్వపరిపాలనకు మనకు హక్కు కలదు. ఎటులన:-

(1) మన ప్రభుత్వమునాటికి మనకుగల సామాన్య అంశమునే యెంచుచున్నామో వారు మనము ఒక జాతి (మానవజాతి) వారమే. వారికి స్వపరిపాలన ఉన్న యెడల మనకును ఉండవలసివచ్చే. (2) భేదములే యెంచి చూచినచో, అన్ని భేదములుంటుంటే మనలను వారు యుక్తముగ పరిపాలన చేయుట యసాధ్యము. కాబట్టి మనకు స్వపరిపాలన హక్కు కలదు. (3) మన రాజకాలములోను మహమ్మదీయుల కాలములోను మనకు స్వపరిపాలన యుండెనని యిదివరకే చెప్పిన మనది. వారి స్థానమున వీరు వచ్చిరి. జయించియున్న వారిని జయించి యుందురు. మనలకు జయించ లేదు. వారి కాలములో స్వపరిపాలన యుండుటచేత వీరి కాలములో నది అయి జరుగవలసివచ్చే. దానిని వీరంగీకరించక తీరదు; తొగిసివేయుటకు ఏము లేదు; తొగిసివేయుట వ్యాధి య ము కాదు. (4) రాజా ప్రజలకొరకు కాని, ప్రజలు రాజాకొరకు కాదు. ప్రజానామకే పరిపాలనా న్యాయము. స్వపరిపాలన లేకున్న ప్రజానామకే మెట్లు వచ్చును. ప్రజల యనుమతిలేక జరుగు పరిపాలన పరిపాలన కాదు, కానేరదు. జరగదీయవలదు. (5) స్వపరిపాలన స్వభావసిద్ధము. స్వతంత్రము ప్రభుత్వోదేశే క చచ్చినయ్యి. స్వపరిపాలన లేనియెడల స్వతంత్ర ముండదు. స్వతంత్రమునకు మనకు హక్కు కలదు; గనుక స్వపరిపాలన కును కలదు. ఒకవస్తువును అనుభవించుటకు మరొకవస్తువు అనుభవించునయెడల మొదటిదానికి హక్కు కలిగినచోడనే, రెండవదానికిని హక్కు కలుగును. ఇది యందరకు తెలిసిన యంశమే. (6) కాలము మారినది. జనులయభిప్రాయములు ఉద్దేశములు మారినవి. మార్పుల నేమహాసముద్రము పొంగి పారలి సమస్త దేశముల నావరించినది. స్వతంత్రము, అందరికి స్వతంత్రము; అన్ని దేశములకు స్వతంత్రము అని అమెరికా ప్రెసిడెంటు గారును ఆంగ్లేయు ప్రధానమంత్రిగారును మరొకరినను చెప్పియున్నారు.

స్వపరిపాలనకు మనము తగియుండలేదా? తగియున్నాము. మనము స్వపరిపాలన కలవాటు పడియున్నాము. మనకు చేతకాదని చెప్పవచ్చు ఆంగ్లేయుల పూర్వము బట్టు కట్టుట చేయుటకు యెన్నో చేల సంకల్పములనుండి, యేదేశమునకును వెళుక ముందునుండి స్వపరిపాలనకు మన మలవాటుపడియున్నాము. 150 సంవత్సరములనుండి కదా మనకిది తప్పినది. ఈ 150 సంవత్సరములలో మనము కొడువాళ్ళ మయితిమా? నంటు ను బట్టిన చదువు నొక రోజు చదువకున్న మరకుమా? రాలిరి నిదురించుట వల్ల తొలిరోజు అభ్యాసములు మరకుమా? రోమనులు కనుక స్వతంత్రమిచ్చినపుడు ఆంగ్లేయులు తగియుండిరా? తగియుండక పోయినను రోమను లిచ్చుట మానిరా? ఫలిప్పయను దీవులవారి కమెరికావారు స్వాతంత్ర్య మొసగినపుడు ఫలిప్పయనులు తగియుండిరా? ఆంగ్లేయులకన్న స్వపరిపాలన పుచ్చుకొనినపుడు బోయరులు తగియుండిరా? జర్మనీవారివల్ల స్వరాజ్య మియబడిన పోలండు దేశస్థులు తగి యున్నారా? దచ్చి ఈస్టిండియనులకు హాలండు రాజీవారు స్వరాజ్య మిచ్చుటకు వాగ్దానమొసగిరి. ఆ యిండి యనులు తగియున్నారా? వీరందరు తగియుండక మనమే తగి యుండలేదా? మనదేశములోని మోదరాబాదు, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్, బరోడా మొదలగు రాజ్యములను హిందువులే కదా పరిపాలన చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము మైసూరుమంత్రిత్వము వహించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంట్ గారు పొందుచున్న భౌతిక యందరు తెలిసినదే. ఆ రాజ్యముల పరిపాలన జనజనోరంజనమై ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమును మించియుండలేదా? ఆ రాజ్యములలోని హిందువులు స్వరాజ్య మునకు తగి యుండిరా? మనము తగియుండలేదా? ఆ రాజ్యములలో కన్నడలో హిందువు లగు రామకృష్ణసారాయు నరే టి. మాధవ రావు, నరే శేషుడి అయ్యర్ మొదలగు వారు మంత్రిత్వము వహించి రాజనీతినిపులులని రాజకార్య ధరంధరులని కీర్తి వహించలేదా? మనదేశము లెందరో స్వా

యాధిపతులుగను, స్వామి వారులుగను, చట్ట నిర్మాణసభ్యులుగను, రాజ్యాంగ సభ్యులుగను, ఆంగ్లేయ ప్రతినిధులుగను, హిందూదేశ మంత్రుల సభలోను, గణిత శాస్త్రములోను, విద్యా వ్యాపకములోను, శాస్త్ర జ్ఞానలోను, కవిత్వ సంపదలోను, దేశ సేవలోను భ్యాతి పొందియున్నారు. వీరందరమున కయిన వచ్చే తేగలరు. ఇట్టివారికి ననేకులు దేశములోనుండి యున్నారు. ఇట్టి వారు మనదేశములో నుండగా మనము స్వపరిపాలనమునకు తగియుండలేదనుట పిచ్చి, కుద్రపిచ్చి. తగియుండుట, లేదనుట, అననేమి? వీటికివాద్య లేమైన నన్నవా? తప్పులు చేయకుండుటే తగియుండుట యందురా? అట్లయిన తప్పులుచేయని ప్రభుత్వము లేమయిన నన్నవా? పూర్వపు తప్పులమా టుండనిండు. జర్మనీయుద్ధ మారంభయినది మొదలు ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు ఇటలీ మొదలయిన వా డెన్నితప్పులు చేసియుండలేదు? తప్పులు చేసేతెలిసిన స్వపరిపాలన తీసివేయనా? తప్పులు జేయకుండుట మనజాలకు పాపముగనా? స్వపరిపాలన యివ్వనిదే తప్పు చేతుమా; ఒప్పుచేతుమా యెట్లు చెప్పగలరు? ఇచ్చిచూడుడు. తప్పులుచేసిన ఆందరితోడివారమే. చేయకున్న మిగిలె నధికులమే. ఇంతకు మేముదీగిది కొద్ది. స్వపరిపాలన పూర్తిగ నీయమని అనుగ లేదు. ఇంత స్వల్పమగుట తప్పు. అప్పటి స్థితినిబట్టి యాదిగిరి. ఇప్పుడేయడుగుట తటస్థించినచో పూర్తిగ నడిగియుంచుదు.

బ్రాహ్మజేతరులు.

స్వపరిపాలన మన కియ్యకూడ దని మనలో నాయరు గారు వాదించుట కొంద రనుచున్నారు. అపారిత్రమనే పితావము వీరిని బట్టియున్నది. స్వపరిపాలనకు వీరవాత్రులట, దేశములో నందరు నపాత్రులట. వీరి కపాత్రత్వ మెప్పుడువచ్చి నదో బహుశా చట్టనిర్మాణసభలో సభికులుగనుండ బ్రయత్నించి తప్పినది మొదలు వచ్చినదేమా అంతకుముందు వీరు నెవ్వమాటలు చెప్పలేదా? వీరి కపాత్రత్వ మెప్పుడువలదు! వీరికి వదలే సరికి వీరి సంకల్పముల వచ్చునే మా దీని కంతమెప్పుడు? లోకములో మంచివారికి చేరు వచ్చును. మిక్కిలి చెడ్డవారికిని వచ్చును. మంచివారికంటె చెడ్డవారికి వేగముగ వచ్చును. కావున వీరు వేగముగ చేరు సుపాదించు కొర కిప్పుగడ చేసి యుండవోవు. దీనివలన వీరికేమియు నవ్వదు లేదు. ప్రస్తుతము వీరుద్యోగస్థులకు స్నేహితులయి యేమయినా లాభములు పొందిన పొందవచ్చును. స్వపరిపాలన వీరికి వచ్చిన వచ్చును.

స్వపరిపాలన బ్రాహ్మణులు తమ లాభముకొరకు పెట్టిన వెంట యని వీరనుచున్నారు. ఇది దురభిప్రాయము. స్వపరిపాలన వచ్చిన బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే రాదు. అందరికిని వచ్చును. దేశములో బ్రాహ్మణులతి స్వల్పము. బ్రాహ్మజేతరులే జాతి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మజేతరులలో నాయరు లేక వారుతప్ప తక్కినవారు అగుచున్నారు. ఇది నాయరు గుంపువారికి తెలియనిది కాదు. వారికి బ్రాహ్మణులలో నెవరి మీదనయిన కోపముండిన నుండవచ్చు. ఆ కోపమున నిలుల వారనుచుండవోవు.

యధాధికారంక సభవారి తీర్మానము.

మన యుద్ధయమునకు శత్రువులయిన సిద్ధహాము గుంపువారి కింగ్లండులో లేనిసంగతులు కల్పించి ఆంగ్లేయుల చెవులలో విషము పోయుచుండగా మన యుద్ధయమును బాగుగ నాంగ్లేయులకు బోధపరుచుటకయి స్వరాజ్య సమితుల ప్రతినిధులుగా మన గవర్నమెంటు వారివలన వెలవులు పొంది జిల్లాధిపతులకు వెళ్లిన ప్రతినిధుల అధికార పత్రికలను, అదే పత్రికార మధికారములను పొంది సింహళము వకు వెళ్లిన లోకమాన్య లిలకుదయన టిలక్ మొదలయిన వారి అధికారపత్రమునను ఆంగ్లేయ యధాధికార సభవారు ధ్రువపరుచుట ఆశ్చర్యమును, అనుమానమును కలుక జేయుచున్నది. నాయరుగారి ధికార పత్రమును పొంది ఈ సమయములో సీమకుపోవుట యనుమానమును బలపరుచుచున్నది. నాయరుగారికి నెలవిచ్చుటకు గారణ మేమి? అతను మనకు కృతజ్ఞుడుగ నీమలో నుపన్యసింపదా? బహిరంగముగ చేయకున్న రహస్యముగా చేయకుండునా? నాయరుగారి రాజ్యాధిమనకు బోయరా? అట్లయిన లిలక్ మహారాజావారి కచ్చట వ్యాజ్యము లేదా? అందుకొరకై పోయెదనన్న నాయకు నెలవియ్యలేదే. వీరికన్న యనుమతి నాయరుగారి కియ్యకూడ దని ఆ సభవారి తోచలేదా? శ్రీమతి సరోజినీదేవి నాయు డిగారి కేల నెలవొసంగ రైరి. బాగుగ నాలోచించక నా సభవారు మన యుద్ధయమునకు కృతజ్ఞ సంఘములో చేరిన వారలు యుండవచ్చునని యనుభూన మగుచున్నది. మిల్లరు

ప్రభువుగారును, కర్నాట ప్రభువుగారును దానిలో సభ్యులయి యుండుట మన యనుమానమును బలపరుచుచున్నది.

మనకోరిక లిచ్చెదరా?

ఇచ్చిన సంతోషమే, ఈయనను ఆంగ్లేయులు స్వతంత్రమునాట నుచ్చరించుటకైన తగియుండదు. స్వతంత్రమును గూర్చి వారిదివరకు చెప్పుచున్న మాటలు భేదజను లగును. బెల్జియము మొదలయిన దేశముల స్వాతంత్ర్యము నిల పెట్టుట కీయుద్ధము చేయుచున్నామనుట కల్లుచును. అడిగిన, తమ చేతిలోనున్న దిమ్మట నులభము కాదా. పోయిన స్వాతంత్ర్యమును యుద్ధముచేసి తెచ్చుట కష్టమైన పనికాదా? నులభమైన పని నేలచేయకూడదు? యుద్ధము ముగిసిన తరువాత యిచ్చెదమని వాగ్దానమైన చేయకూడదా?

మనవిధులు

పరీభుత్వమువారు మన కోరికల నిచ్చినను నీయకున్నను మనము చేయవలసిన పనులు స్పష్టము. అన్నిటిలో ముఖ్యమయినది జాతీయవిద్యల దేశములో ప్రసరుధరణ చేయుట. ఇది చేసినగాని మనస్థిలల కాత్మగౌరవము, దేశభిమానము, తగు జీవనోపాధులు, ఆరోగ్యము, ఆయుర్దాయభివృద్ధి కలుగ నేరవు. రెండవది పూర్వపు చేతిపనులు, ఇతర పరిశ్రమలు మొదలగు వానిని నెలకొల్పుట. ఇవి చేసినగాని మనకాశ్చర్యమైన మనము నిలబడలేము. మూడవది విదేశీసమృత్తుల నర్థించుట. ఇది చేసిన గాని మనదేశపు వస్తువుల కవసరము కలుగదు. ఈ మూడింటిని మనము పట్టుదలతో చేయకలిగిన, స్వపరిపాలన దానంతటకే వచ్చును. వచ్చి తీరును. నాలుగవది పరిపాలనవచ్చునరకు దాని కయి యడుగుట మానకూడదు. మన మడుగుట మనభీతుల కివ్వము లేకపోవచ్చును. అయిన నివ్వము లేనిది సహితము కొన్ని దినముల కివ్వవచ్చును. ఎలాగన,

అ. వె. అనగ ననగ రాగ, మతికెయ్యిల్లుచు నుండు
తినగ దినగ చేము, దీయనుండు
సాధకమున బనులు, సమకూరు ధరలోన
విశ్వదాభిరామ, వివర చేమ!
అని కవి చెప్పియున్నాడు కదా. అనుభవమును నడియే చెప్పవచ్చును.

యుద్ధము

ఈ ఘోరయుద్ధ మారంభమయి నాలుగు సంవత్సరములు కావచ్చినది. ఇంక నిది చల్లారలేదు. ఇదివరకు దీనివలన భయము మనకు లేకుండెను. కాని, కొలదిరోజుల క్రిందట మీదేశమును మీరు సంరక్షణ చేసికొనవలసినదని ఆంగ్లేయ ప్రధానమంత్రిగారు మనకు చెప్పియున్నారు. అది మొదలందరి మనములు తలద పడుచున్నది.

సహాయము

మనదేశము వీధినీతిలో నున్నదని యిదివరకే చెప్పి యున్నాము. యుద్ధమారంభ మైనది మొదలు క్షత్రిగలవారందరును యెన్ని విధములనో ద్రవ్యసహాయము, మనుష్యసహాయము చేయుచునే యున్నారు. మనముచేసిన ద్రవ్యసహాయము గూర్చి యాంగ్లేయ ప్రభువులసభలో చెప్పవచ్చు రక్తము తీసినట్లు హిందూదేశమునుండి సామ్యు తియ్యడ మైనది. హిందూదేశము పాలిపోయినది యని హాస్యించిప్రభువుగారు చెప్పియున్నారు. మనదేశమునుండి వెళ్లిన మనుష్యసహాయమునుగూర్చి గూడ ప్రధానమంత్రిగారు మొదలయినవారు హెచ్చుకొనించుచున్నారు. అయిన ఆస్వతంత్ర్యమునకు కలిగిన అనాధత్వమును, ఆ నాయకులచేసిన ఆయుధపట్టమును, శేషదేశమును, మనదేశములో వీరత్వమును జంపినవి చెప్పవచ్చును. మొదటినుండియు పటాలులుట మనుష్యుల నిచ్చుచున్న కొన్ని భాగములలోమాత్రము వీరత్వమున్నది. తక్కిన భాగములలో చచ్చినది. ఈ వీరత్వము పోయినవారిలో వీరత్వ మెటుల మరల జనించును? మీరు కోరినప్రకారము యుద్ధాంతరము మీకు స్వపరిపాలన యాయబడునని చెప్పి యొక చట్టమును ప్రభుత్వమువారు చేసిన అది విద్యుచ్ఛక్తివలె జనుల కానందమును, హెచ్చుకొనుచు, బలమును, పౌరుషమును జనింపజేయును. అట్లు చెప్పిన తప్పేమి? 9-4-18 తేదీని ఆంగ్లేయ ప్రధానమంత్రిగారును విద్వాంసుడు గూర్చి మాటాడుటలో మీరు వర్తించని విషయములను మైని స్థాపించుటకు మీరు యుద్ధము చేయవలసి యుండునని మీరు తలపెట్టె. అని విద్వాండు ప్రతినిధులతో చెప్పియున్నారా? ఇక్కడను అటుల చెప్పకూడదా? చెప్పి తరింపును. మమ్ము తరింపజేయుడు. మేము చేరమాడుచున్నామని అనుచున్నాడు. లేదు. మేము మొదటినుండియు ఒకటేమాట చెప్పియున్నాము. మరియొక మాట మేము చెప్పినకదా చేరము. మీరు చేరమాడుచున్నా

రు; ఇంత కా దంత యని, ఇప్పుడు కా దప్పడని మీ రనుచు న్నారు. ఇది తేరము. మేము కోవప్రకారము మీరు చెప్పినట్లు మేమి చేయగలము? మన వ్యవసాయము, ధనసహాయము వచ్చును కాని యది యంతానూరహితమై యుండును.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు.

జనలను యుక్తముగా పరిపాలన చేయవలెనన్న, పరిపాలనాక్రమమంతయు వారిభాషలో జరుగవలెను. పరిపాలనలో జరిగిన, ప్రజలకు తెలియదు లాభము లేదు. ప్రజలకు తెలియకుండ నుండవలె నన్న పరిపాలనలో జరుపవలెను. మనదేశములో ననేక భాషలు కలవుగాని పరిపాలనాక్రమమందేమి భాషలోనడుచుచున్నది. చదువనేర్పించువారు దేశములో నూటికి ముగ్గురున్నట్లు దిగ్విజయ చదువనేర్పిన వారంతటికంటె తక్కువయ్యెదరు. కాన పరిపాలనాక్రమము జనసామాన్యమునకు తెలియనేరదు. ఒక రాజధానిలో ననేక భాషలలో పరిపాలనాక్రమమునడుచుట కష్టముకాన భాషలనుబట్టి రాష్ట్రమునేర్పరచుట యవసరము. అటులేర్పరచినచే రాష్ట్రపరిపాలన ఆరాష్ట్రభాషలో జరుగును; భాషలు పెరుగును, పరిపాలనాక్రమము ప్రజలకు తెలియను; ప్రజలు నుభింతురు. అనేక రాష్ట్రములు చేయవలసినవచ్చునని యందులేమా. అనేక రాష్ట్రములయిననీమి అనేక జిల్లాలన్నవికావా? జిల్లాకా యధికారి యున్నాడురాదా? అటులే రాష్ట్రమునకొక యధికారియుండును. ఈవిషయమై గౌరవనీయులగు మన కర్మగారు గవర్నరుజనరల్ గారి చట్ట నిర్మాణ సభలో మొత్తీర్మానమును చేయించి ప్రయత్నించిరి కాని యది కొనసాగలేదు. కొనసాగజేయున వారు మనవందనములకు పాత్రలే. వలయుప్రయత్నింపవలసివచ్చిన వారు చేసినదనకుట సంధియమా లేదు.

ఆంధ్రోద్యమము.

జనసభ్యులలో నేమి, విప్లవములో నేమి, ఆంధ్రదేశము రమారమి బొంబాయి రాజధానికి సమానముగ నుండును. బొంబాయి రాజధానికి ప్రత్యేకపరిపాలన యుండగా ఆంధ్రదేశమునకే యుండరాదు? బొంబాయి రాజధానిలో భాషలు పెక్కు ఆంధ్రదేశములో భాషయొకటియే ప్రత్యేకపరిపాలనలో నుండగల మాంధ్రదేశము చెప్పురాజధానిలో చేయించుట... ఆంధ్రోద్యమము చెప్పరాజధానిలో చేయించుట... ఆంధ్రోద్యమము చెప్పరాజధానిలో చేయించుట... ఆంధ్రోద్యమము చెప్పరాజధానిలో చేయించుట...

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ.

మరువ్యవలము.

మధురలో ప్రకటించబడుచున్న "సోల్ ఇండియన్ మెయిన్" అను పత్రిక "ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ" యందు కొన్ని తీర్మానములను గూర్చి యాక్రందింపబడున ప్రధానవాదమును ప్రాసించి:— కడపలో సమావేశమైన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభలో భరతవర్ష సంరక్షణమునందు పాల్గొని తోడ్పడవలసిన యవసరమును ఆంధ్రజనలకు నచ్చజెప్పి, ఆంధ్రులందఱును రాజసేవయందు కమిషనరులను బడసిన భారతీయ సేనాధిపతుల క్రింద పటాలములలో జేరవలెనని కోరుచు ఒక తీర్మానముమోదించబడినది. ఆంధ్రులు కూరబాటికి చెందిన వారు, జాత్రబలంపంతులు, వారికి జాత్రబలము పూర్వసాంధ్ర దాయసిద్ధము. ఈదేశచరిత్రమున ననేక పర్యాయము ఆంధ్రులు మహాబలవంతులును దేశపరిపాలకులునై యుండిరి. ఇటీవలి కాలము ఆంధ్ర జాతి హైందవ సేవకు నై నిరల నొసంగుచుండినది. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ సామ్రాజ్యసేవ చేయ గోరుచున్నది. ఆంధ్రుల యంతానూ మహాసభకముగా నైకొని వారి కోర్కె నెరవేర్చుట అధికారల ధర్మము. ప్రత్యేకములగు ఆంధ్రపటాలముల నేర్పఱుపవలెనని ఆంధ్రులు కోరుచున్నారు. ఆపటాలముల నాయకులు రాజసేవయందు కమిషనరులను బడసిన భారతీయులై యుండవలెను. తమకు కమిషనరుల నీయవలెనని ఆంధ్రులు కోరుట సలవుకనే యున్నది. ఆంధ్రులు కోరినంతకంటె వారి కోర్కెను ప్రభుత్వాధికారు లేల యొసగకుండుకో మాకర్మమగుట లేదు. భారతీయుల జేషముకొలకే గాక సామ్రాజ్యజేషము కొలకును సేనావికయములందు భారతీయులను నమ్మగలసి యున్నది. ఈదేశమునందే వారికి స్వస్వసంపూర్ణమగు నైతిక విధి లభింపజేయవలసియున్నది. భరతవర్షమున మరువ్యవల మగణ్యము. దానిని సంపూర్ణముగా వినియోగపఱయకొనకుట యిష్టపడినను ప్రభుత్వము నాదికి ఆలస్యము కాదు.

ఈ దేశ ప్రజలయందు మృదయపూర్వకమగు నుత్సాహమును ప్రజ్వలంపజేయుటకు కొన్ని మరకు లవసరమనియు, పార్లమెంటు ప్రజాప్రతినిధులసభలో భారత రాజ్యాంగసంస్కరణముల బిల్లును తక్షణము ప్రవేశపెట్టుటయును, కాంగ్రెసులీగు నియుక్తసంస్కరణములకు వెంటనే కాసనముగా నేర్పఱుచుటయును, ఆయుధకాసనమును రద్దుచేయుటయును, రాజకీయ నిష్పందితులను, విచారణ లేక నిష్పందింపబడినవారిని నడపటయు మరకులనియు మహాసభ నునిశ్చితముగా తెల్పుచున్నది. మైలెప్పబడినవి భారతీయులు చాలకాలముగా అవభవిం చుచు వానిని బాపుకొనకుటకు పట్టుపట్టియుండిన నైతికవికృత్యములు. వీనినికను అనుబంధపుమంతుట భారతీయులయందు ప్రభుత్వము వారికి గల అవిశ్వాసమునే రుజువుచేయుచున్నది. మైలెప్పద్యయము జయప్రదముగ సాగటకు నైవరతుల వంటివికొన్ని యొసగబడవలెనని ప్రతిమహాసభయును ప్రకటించుచునే యున్నది. బాధ్యత గలిగిన ఆంధ్రమహాసభవంటి మహాసభ దేశభ్రష్టయందు వ్యాపించియున్న వాస్తవభావమును కృత్రికంబుటకు ముందంజవేసినది. అధికారులును ఈవిషయమున తమ బాధ్యత నెఱిగి జేకీయ నాయకుల నూచనలవలసి లాభముల బడయుచునని విశ్వసించుచున్నారు. ప్రస్తుత విషయసహాయము సామ్రాజ్యమున కుపయోగ పడుటకు భారతీయుల త్యాగతులై యున్నారు. కాని అధికారులు స్వగౌరవమును విలుపుకొనవలసి యుండురు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందే సంపూర్ణాభివృద్ధి నొంది స్వపరిపాలన గల రాజ్యముగా నుండ చున్నవి భారతీయులునమ్మి ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సులక్షణముకు కాము చేయగలిగినంత చేయుటకు సంసిద్ధులగున్నారు. ప్రవృత్తు నిరంతరత్యయము వారు ప్రతిదిన మన గవర్నరును అట్టి జన్మముల హిందూదేశమునై వాడి నెవలెన నె యాధికారము తెలియకొనున్నారు. ఈదేశమునందు బాధ్యతగల ప్రతి సంస్థయును ఈవిషయమును అధికారులకు దృఢముగా నమ్ముచున్న చెప్పగోరును. ప్రస్తుత విషయ సమయమున హిందూదేశమును వాస్తవముగ ఉపయోగకరముగ చేయుట అధికారులపై వాధానడియుండును.

* * * * *

స్వరాజ్య రామభార వర్ణమును నిలిపివేసి రాష్ట్ర నాయకురారి ఇంగ్లండుకు పోవనిచ్చుటకు తీవ్రముగ ఖండించుచు ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానించినది. అధికారులు పూనిన ఈ చర్యనుమాత్రే నైదేవచేయు పక్షమువారి దుష్ప్రయత్నముల ఫలితము తెలియగలదు. ఇదికంటెన్న అధికార నింకుకేమనే నిలుపుటకు ప్రయత్నించు చుండువారి మహాద్యుపసే మూర్తిభవించిట్లు దాక్తురనాయకుగారు నెగడుచున్నారు. ఆంగ్ల ఇండియా పక్షమువారి ప్రతిపక్షాంధోళియునకు భారతీయుల పక్షమున సమాధానములను జెప్పటకు భారతీయ రాజ్యాంగదేశాల నుండు భారతీయులకు అతివిశ్వాసముండెను. భారత స్వరాజ్య సందేశములను నిలిపివేసి మన ప్రతిపక్షవాదికి వ్యాసోర్వు నిచ్చి హిందూదేశ తీరును చాటిం చిరి. దాక్తుర నాయకుగారు విజాగోగ్యముకొలకే పోవుచున్నారనుకొనినను అతినిపక్షమువారి తలని మూలక నుండచున్నారా? దాక్తుర నాయకుగారు ఇంగ్లండునందు భారతీయోక్షము విప్లవసంకాంధోళిసమును జరిపివో స్వరాజ్య పక్షమువాటికి వ్యాయము గలుగునా? దాక్తురనాయకు గారు తమ ఆగోగ్యవిషయావరణమును విడిచి పోకుండునట్లు చేతులయెను.

* * * * *

ఆంధ్రమహాసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములలో మఱికొన్ని పేర్కొన దగియున్నవి. స్త్రీస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి యొక తీర్మానము గలదు. స్వాతంత్ర్య స్వత్యవిషయమున పుంస్త్రీవిభేదములు పాటించబడకుండ దనియు, పురుషులును స్త్రీలును గలసి పనిచేయవలె ననియు, స్త్రీలకు వోట్ల నిచ్చినందుకున పురుషుల స్థానమున కేమాత్రము నష్టము గలుగకుండవలె ననియు చెప్పబడినది. కాలము ననుసరించియే ప్రజల భావములు ఎట్లు మార్పు చెందుచున్నది, రాజకీయోద్యమ మెట్లు విజృంభించుచున్నది ఈ విషయము వ్యక్తపడుచున్నది. మన స్త్రీబృందమును మనపోతును దెలిసికొనట యవసరము. రాజకీయ విషయములందు స్త్రీలను పురుషులను సమైక్యముననే ఇట్టి ఫలము నరుకూడ గలదు.

* * * * *

అధికధరలను గూర్చియు ఆంధ్రమహాసభలో నొక తీర్మాన ముమోదించబడినది. ముందు నరకులను బడయువిషయమున సర్వశిక్షేట్ల నిచ్చుటకు వివిధరూముల ప్రతినిధులతో గలసి ధరలకంట్రిలను పనిచేయునట్లు ప్రభుత్వమువారే షుచవలె నని సభివారు కోరిరి. భారతీయ వర్తకుని కుపయోగకరముగ అధికారపక్షము తోడ్పడగలరు గనుక ఇట్టి యేర్పాటెంతయు నవసరము.

దక్షిణాఫ్రికాలో వర్ణవైషమ్యములు.

భారతీయులు మరల బాధించబడుట.

మహాత్మాగాంధీగారిజే

నుమారు రెండులక్షల మంది భారతీయుల జేషము నభిలషించుచు జూహానుబద్ధులొని బ్రిటిషు ఇండియా సంఘాధ్యక్షుడగు అహమదు మహమ్మదు కచేలియా గారి తంతి వార్తనంపిరి:—

"19-వ నెంబరు రైల్వేనిబంధనమును తీవ్రముగ ఖండించుట కైదవ ప్రజాసమావేశము జరిగినది. బ్రిట్లెట్ల నొసంగుటకును, బండ్లలో కూర్చుండ నిచ్చుటకును, ఎచ్చటనైన కారణముల నికాపింపకయే మార్గములను బండ్లనుండి తొలగించుటకును వర్ణము నాధారముచేసికొని రైలువేలోని చిన్న యుద్యోగిష్టల కధికార మొసంగబడినది. ఈ నిర్బంధములను తొలగించుటకు తగినస్థలములలో మీరుప్రయత్నముల జేయవలసినది. వీనిని తొలగింపకపోయిన యెవల నిచ్చటి భారతీయ సంఘమంతయు స్వీయస్వత్యసమర్థమునకై ప్రయత్నింప కృతనిశ్చయమానమై యున్నది."

దక్షిణాఫ్రికాలో నెనిమిది వత్సరములు ప్రలలముగ నుండిన సత్యాగ్రహతోద్యమమున దృఢమానసముతో కృషి సలిపిన వారిలో నీ కచేలియాగారికడు. అసమయమున నతడు తనదనమును గోల్పోయి, భారతదేశ గౌరవ సంరక్షణార్థము దారిద్ర్యము ననుభవించ నిచ్చగించెను. అందుచే "వీనిని తొలగింపకపోయిన యెవల నిచ్చటి భారతీయసంఘమంతయు స్వీయస్వత్య సమర్థమునకై కృషిసలప కృతనిశ్చయమానమై యున్న"దను మాటల నుందలి యర్థమును మనము నులభముగ గ్రహింపవలసియు ఇది బెదరింపు గాదు. ఆత్యగౌరవభంగము ననుభవించి జాతివారి హృదయవేదనాఫలిత మిది.

ఈసమస్య చాల చిక్కుగ నున్నది. కాసనముల మూలమున దుర్భి ప్రాయములు నశింపజాలవు. ఇవి నిర్మూలములగుటకు నిరంతరకృషి గూ, విద్యావ్యాపనమును అత్యవసరములు. కాని యూనియను ప్రభుత్వమువారి తేమి చేయుచున్నారా? ఈ దుర్భిప్రాయములకు కాసనసత్యతయు గావించి, వానిని చురింత బలపరచుచున్నారు. ప్రజలయందలి దుర్భిప్రాయములను లక్ష్యము చేయక, ఇరుపక్షములవారికిని పోరాటములు సంభవించుటకై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిన వాగుండును. తెల్లవారిచే బహిష్కరింపబడుటకు దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు లండోళిసము చేయుటలేదు. వారిది వరకే సాంఘికజీవనములో తెల్లవారి బహిష్కారము నంది యున్నారట వీనిని హిందీయు వారు మిన్నకుండిరి. కాని, యిట్టి వర్ణవైషమ్యములకు కాసనసత్యము గావించి, యీ విధముగ ప్రభుత్వమువారి విషయమును బోక్ష్యము కలగజేసికొనుటచే పరిస్థితులు నూలుచున్నవి. తమవై విధింపబడిన అవమానకాములగు నిర్బంధములను భారతీయులు సహించజాలరు. వారి దుష్టులు తగినరీతి నున్నవో లేవో అనువిషయమును బుక్కింగుగుమాస్తా నిర్ణయించుచుండ జూచి వారురతుండజాలరు.

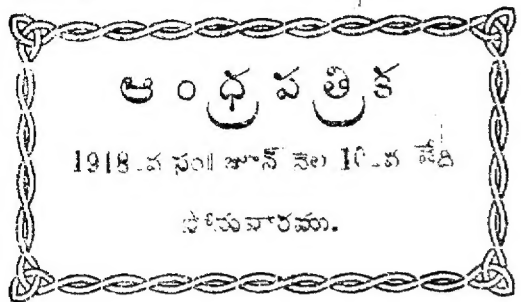
మాతనముగ గావించబడు అన్యాయములకు, అవమానములను సంగ్రామము కప్పిపుచ్చజాలదు. అచ్చట మన్న భారతదేశ గౌరవ సంరక్షణలు తమ కక్షికొలది కృషి సలపుచున్నారు. ఇచ్చట మన్న మనము వారికి తోడ్పడవలయును. భారత పుత్రులయెడల గావించుచున్న అవమానములను భారతీయులు సహించజాలరని అచ్చటి తెల్లవారికి బెలుపుచు మనదేశమున నెల్లెడల సభలను చేయుటగత్యము. దక్షిణాఫ్రికాలోని మన దేశీయులకు తగిన సంరక్షణము నొసంగుటకు మనము ఇండియా, సామ్రాజ్యప్రభుత్వములను కోరవలయును. ఈయన్యాయములు తొలగించుట కిచ్చటి ఆంగ్లేయులు మనకు చేయూత నొసంగుదురని నమ్ముచున్నాను.

కచేలియాగారి తంతివార్త సామాన్యమైనది కాదు. యూనియను ప్రభుత్వమున నున్న ఉన్నత వ్యాయస్థానమునకు అన్యాయమును తొలగించుటకు అపిలు చేయవలె నని భారతీయసంఘము వాంఛించుచున్నది. నిజముగ నీసమస్య యిట్టి వ్యాయస్థానముల కతీతము. ఒకవిషయము—స్వదేశసంస్థానములనుండి అక్రికాకు పోయిన జజలు, బ్రిటిషు ఇండియా నుండి వచ్చినవారితో సమానహక్కులను గలిగియుండ లేదనియు, అందుచే వారుపురకు అపిలు విషయమున నేక వ్యాయస్థానాత్ర మన్యర్థింపదనియు నెటాలు ఉన్నత వ్యాయస్థానమువారిచే నొకతీర్పుచే గావించుటకు చచ్చటి అట్టార్నీ జనరలు కారణభూతు డాయెను. ఎనిమిదివత్సరములు పోరాడి, దక్షిణాఫ్రికాలో నివసించుటకు గడించిన హక్కును స్థానిక వ్యాయస్థానముల తిరుప్తే కోల్పోవలసి వచ్చుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న భారతీయులలో నాల్గవంతు ప్రజలు బగ్డా, కతియూరు రాజ్యములవారే! వీనిని దేశాంతరులనుగ పరిగణించుకాసనమును రద్దుచేయుటత్యవశ్యము. ప్రస్తుతవర్గ ఆసంస్థానములకు గౌరవహీనముగ నున్నది.

ఎమ్. కె. గాంధీ.

ప్రకటన

రాజ్యపు బుధవారము (జూన్ 12 వ తేదీని)
సంవత్సరాది సంచికలు చందాదారులకు పంప
బడును గావున ఆ వారపు వారపత్రిక వెలువడదు.

దక్షిణాఫ్రికా: నూతన నిర్బంధ

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కష్టములు అంతమొందెనని సంతసించు సమయమున తిరిగి యివి పోషచూపుచున్నవని చెలుపుటకు చింతించుచున్నాము. ప్రతివారము, సర్వ సమానత్వము స్వయంస్థియ విధానము, స్వాతంత్ర్యము, వర్ణభేద విహీనము, మొదలగు ధర్మములు అన్యుల విషయమై సులభముగ బోధించెదరుగాని, స్వవిషయముకల్గి వాటిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుట కష్టపడరు. తెల్లనిర్బంధ మింకను దక్షిణాఫ్రికా వారలను పీడించుచునే యున్నది. శ్వేతముఖులుగాని వారలను చిత్రముగు నిర్బంధములకు లోను జేయుచు, దక్షిణాఫ్రికావారు బాధించుట మానలేదు. ఈ వత్సరము 20 వ ఏప్రిలు తేది నుండియు అమలు జరుగునటులుగ నూతన నిర్బంధములను, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి. ఈ నిర్బంధములచే, భారతీయులను లెక్కలేని కష్టము లినుమడించుచున్నవి. రైలుప్రయాణముల విషయమై, భారతీయులపై నూతన శాసన మొకటి విధింపబడినది. శ్వేతజర్జునులు దాదాపుగ భారతీయుల నిదివరకే బహిష్కరించి యున్నారు. ప్రభుత్వము వారి ప్రస్తుత శాసనము ఉభయజాతులకుండు మనఃస్ఫూలను లొంగించుటకు బదులు వాటిని శాసన రూపమున పెంపొందించుచున్నది. నూతన శాసనము కొన్నిజాతులు ప్రత్యేకపు రైలుబండ్లను మాత్రము వయోగింపవలయు ననియు నింకొక బండిలో ఏడు ప్రవేశింపగూడదనియు, విధించుచున్నది. స్టేషనుమాస్టరు గాని, టిక్కెట్టుకరీక్షకుడుగాని, గార్డుగాని, ప్రయాణికుని ఒక బండి నుండి వేరొక బండికి కారణము జూచకయే లాగి వేయవచ్చును. టిక్కెట్టుల నమ్మడివారు, ఏ ప్రయాణికుడయినను వారి యభిప్రాయమున మర్యాదను సూచించు దుస్తుల ధరింపలేదని దలచుచో, వారికి మొదటి రెండవ తరగతి టిక్కెట్టుల నివ్వక నిరాకరింపవచ్చును. రైలు ఆవరణములలో నే భాగమునైనను కొన్నికొన్ని జాతుల స్త్రీపురుషుల కొరకై ప్రత్యేకింప వచ్చును. అట్టి భాగముడప్పు వేరొక ప్రదేశమును ప్రయాణికు లువయోగింపజనదు. శ్వేతజాతుల వారివద్దనుండెడి నల్లరంగు గల సేవకులుమాత్రము, ప్రయాణికు లందరును సమ్మతించిరేని వారి యజమానులతో బాటు నాబండ్లలోనే గూర్చినవచ్చును. ఈ సూత్రములకు భిన్నముగ నడిచినవారలను, రైలుకంపెనీలు

దీసికొని పోవుట కంగీకరింపవు. వైన పేర్కొనబడిన అమానుషముగు నిర్బంధముల జూచిన, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామోద్దేశములను గ్రహించిరో లేదో దోచకున్నది. బలహీనముగు స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యక్షణార్థమై సంగ్రామము జరుపబడుచుండ, సామ్రాజ్య పౌరులకు మానవుని కొనగవలసిన సామాన్య స్వత్వములనుగూడ, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు దొలగింప శాసించుటచే, సామ్రాజ్య పౌరత్వ మనునది అర్హహీనముగు మాటయని చెబుచున్నది. యుద్ధ సమయము నూతన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను వివక్షింపవలకు లోనుజేయుట, అక్రమము.

వర్ణవ్యవస్థ శాసనరూపము దాల్చినది. నల్లవారలకు ప్రత్యేకపుబండ్లు, ప్రత్యేకపు ఆవరణములు ఏర్పాటు జేయబడినవి. నల్లవారల ములు తెల్లవారలకు సోకకుండ దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు బూనకొనుచున్నారు. కాని, టిక్కెట్టు నిచ్చు గుమాస్తా, ఏ భారతీయు డయినను మంచి దుస్తుల ధరింపలేదని దలచెనేని, వెంటనే వానికి టిక్కెట్టు నివ్వ నిరాకరింపవచ్చును. ఈ సూత్రము ననుసరించి, మంచి దుస్తుల ధరించినది లేనిది నిర్ణయించుటకు టిక్కెట్టు గుమాస్తా కధికారమొనగబడినది. ఇండియను టపినియను పత్రిక సూచించినటుల, పాదరక్షలు లేకుండిన అసహ్యముని ఒక యుద్ధోగి ఎంచవచ్చును, మరియొకరు ధోవతి గట్టిన మర్యాదసూచక మని ఎంచవచ్చును. వేరొకరు లాగు కొడుగనిచో మర్యాదకు లోపము గలుగునని దలపవచ్చును. ఆత్మశ్రావము గల మానవు డెవడను, ఇట్టి అమానుషముగు నిర్బంధములకు లోబడజాలడు. ఈ నిర్బంధములు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నాగ్రహ పరచుట జేసెను. అహమ్మద్ మహమ్మదు కచ్చాలియా యను హైందవ ప్రముఖుని అధ్యక్షుత్వక్రింద దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు జోహాన్నెస్బర్గనుండి సభ జేసి యీ శాసనము గూర్చి తమ దృఢముగు నసమ్మతి తెలిపిరి. వారు నుహ్వి గాంధీగారి కొక తంత్రీవార్త ను పుచ్చుచు "హైందవ సంఘమువారు త్వరలో ఉపతాపము గలుగజేసి, తమ హక్కులను నిలుపుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారని స్పష్టకరచిరి. ఇది వట్టి బెదిరింపుగాదు. కచ్చాలియాగారు, దక్షిణాఫ్రికాలో ఎనిమిది సంవత్సరములు సాత్విక నిరోధవ్రతము చేసెడి ఊతో నవలంబించి, మాతృదేశ శ్రావమును నిలువ బెట్టుటకు కారగృహనివాసము సయితము నంగీకరించిన మహామహాను. అట్టివారు తమ దృఢనిశ్చయము నిపుడు తెలిపి నపుడు, దక్షిణాఫ్రికాలో తిరిగి పోరు ప్రారంభ మగునని దలంచుట కవకాశము గలుగుచున్నది. గాంధీగారు బెలిజియముల యిట్టి యవమానమును దక్షిణాఫ్రికా హైందవులుగాని, స్వదేశమందలి వారి సోదరులుగాని భరింపజాలరు. మరియొక అక్రమముగూడ బ్రవేశ పెట్టబడినది. ఎడిమిడి సంవత్సరములు దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు బోరాడి, ఆదేశములోని పౌరధర్మమును కాపాడుకొనిరి. అట్టార్నీ జనరలుగారు యీ హక్కుకు విచిత్రముగ విఘ్నముల గల్పించిరి. సామ్రాజ్యవాదుల ముఖ్య అనుభారతీయుడు 1896 వ సంవత్సరమున నేరాలునకు నెడతెను. 1911 వ సంవత్సరమున ఆదేశమున తన నివాసమును స్థిరపరచి కొనెను. 1893, 1917 సంవత్సరముల లోపల మూడు మారులు హిందూదేశమునకు వెడలి తిరిగివచ్చెను.

మూడవమారు తిరిగి వచ్చునపుడు, మహమ్మదుగారును, వారి మైనరు కుమారులును దేశములోనికి రాగూడని వారి క్రింద కరిగింపబడిరి. ఇమ్మిగ్రేషను ఆఫీసరుగా రీ రీతిన నిర్ణయించగ, వారు అప్పీలుబోర్డుకు అప్పీలుజేసిరి. ఈ బోర్డువారలులే తీర్పుజెప్పిరి. అందుమీద న్యాయవిషయములను కరిష్కరించుటకు, సుప్రీముకోర్టుకు అప్పీలుకట్టరు బడెను. అప్పీలుజేయుటకు, మహమ్మదుగారి కధికారము లేదని, అట్టార్నీ జనరలుగారు వాదించిరి. వారు జూజిని కారణ మతివిచిత్రము. మహమ్మదుగారు స్వదేశ సంస్థానముగు భావనగరులో బుట్టి యుండుటచే, వారు బ్రిటిషు పౌరులుగాను గనుక, వారికి అప్పీలు జేయుట కధికారము లేదని, అట్టార్నీ జనరలుగారు వాదించిరి. ఇట్టి గారు వీరి వాదముతో నేకీభవింపుచు, స్వదేశ సంస్థానములలో నుంచి వచ్చిన వారు (Aliens) అని తీర్పుజెప్పిరి. "ఎలయిన్సు" అనగ జాజ్చక్రవర్తిగారికి భక్తిజూపని దేశాంతరులని నిశ్చయము. ఈ తరగతి క్రింద స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలను దీసికొనివచ్చుట హాస్యాస్పదము. స్వదేశ సంస్థానాధీశులు తమ రాజధర్మము లుచదివినను ప్రకటింపచున్నారు. సంగ్రామమునకు ధనమును వికరీతముగ నొసగుచున్నారు. మనుష్యసహాయము నధికముగ గావించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారును, చక్రవర్తిగారును వీరిభక్తిని ప్రశంసించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలను కరదేశీయుల క్రింద కరిగింపట అసంభావ్యము. దక్షిణాఫ్రికాలోని నాల్గవవంతు ప్రజలు కత్తియవారు, బరోడా సంస్థానములలోని వారు. ఈ తీర్పు ప్రకారము, భారతీయులలో ననేకుల స్వత్వము లొక్కమారు మటుమాయ మగుచున్నది.

ప్రస్తుతము అమలులోనికి దేబడిన నిర్బంధములు, భారతీయుల ప్రాథమిక స్వత్వములను చూపుచూపుచున్నవి. గాంధీ మొదలగు మహామహు లందరును జేసినకృషి బూడిదతో బోసిన వన్నీరయినది. గాంధీగారి విషయమై పత్రికలకు లేఖలనంపిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు సాత్విక నిరోధవ్రతము బూనుటకు సిద్ధముగ నున్నటుల తెలియుచున్నది. ఇట్టిస్థితి సంభవింపకుండ, హిందూదేశ మందంతటను సభలజరిపి, భారతీయులు తమ అసమ్మతిని దృఢముగ చెలుపవలయుననియు, భారతీయుల హక్కుల గాపాడవలయునని హైందవ ప్రభుత్వమువారిని, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారిని గోరవలయుననియు, ఈ విషయమై ఆంగ్లేయులును భారతీయులును కలసి బనిచేయవలయుననియు, గాంధీగారు దృఢీభించు చున్నారు. భారతీయు లీ విషయమై త్వరలో కార్యోత్సాహము జూపుట భావ్యము. ఒక్క సత్యము మాత్రము గమనింప దగియున్నది. భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభింప నంత వరకు, భారతీయులెంత యుద్ధోషించినను, వారిని కరదేశములం దెవరును గౌరవింప బూనరు. ఇంట గలువ లేనివారు రచ్చ గెలుచుట అసంభవము. స్వదేశమునందు తగిన స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు భారతీయులు కృషిసలిపినగాని, వారు దేశము వెలుపల మన్నన బడయజాలరు. ఈ కారణము యోచించియైనను, ప్రభుత్వమువారు త్వరలో స్వపరిపాలనాసమస్యను కరిష్కరించుట సహించనము.

ప్రత్యేక దేశీయమహాసభ.

ఈ సభకు మహమ్మదాబాదురాజుగా రధ్య తుత పహింప సంగీరించుటలేదని, లక్ష్మీ అడ్డు కేటుకత్తిక చెలుపుచున్నది. తిలకుగా రధ్యతుత పహింప రని న్యాయించియాకత్తిక చెలిపినది. అంగ్రనును బాంబాయియందు జరుగక, వేరొక ప్రదేశమునందు జరిపి, తిలకుగారి నధ్యక్షులుగ నియమించుట యుక్తమని లక్ష్మీ అడ్డుకేటు పత్రికాభిప్రాయము. మహమ్మదాబాదు రాజుగారు సమ్మతించినచో, తిలకుగారిని దేశీయు తెలులయి నను అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరింపవలయు నని గోరుట యుక్తము. దేశములో నక్కడక్కడ సభలు గూడి, తిలకుగారి యధ్యక్షత నామోదించినవి. నవ్వునవ్వులో జరిగిన గుంటూరుమండల సభలో, లోకమాన్య తిలకుగారు ప్రత్యేక సమావేశమున కధ్యక్షులుగ నుండుట అత్యవసరమని తీర్మానింప బడెను. దేశభక్తు లగు కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగా రీ తీర్మానముపై, అత్యుత్సాహముతో బ్రసంగించిరని చెలియుచున్నది. ఆ సభయందే మరి యొక తీర్మానము, ఆంధ్రదేశమున జాతీయమహా సభను జరుపవలయు నని, ప్రతిపాదించుచున్నది. ప్రత్యేక సమావేశము నాంధ్రదేశములో జరిపి, తిలకుగారి నధ్యక్షులుగ నెన్నికొనవలయునని, మా కనేక లేఖ లంకుబడుచున్నవి. తిలకుగారు అధ్యక్ష పదవి వలదని, నిరాకరించినటుల గాన్పింపదు. నేటి తీర్మానములలో మహారాటా పత్రికాభిప్రాయము గాననగును. మాంటాగూగారు సంస్కరణములను ప్రకటించుట కింకను కాలము పట్టు నని చెలుపు టచే, అధ్యక్షుల విషయమై పోరాడుట తగదని, యీ విషయమై పిమ్మట నాలోచింపవచ్చుననియు, మహారాటాపత్రిక చెలుపుచున్నది. అందుచే దేశా భిప్రాయము లోకమాన్యని యధ్యక్షత విషయమై పట్టుదల జూపెనేని, దేశీయుల ఆదేశమును తిలకు గారు తప్పక గౌరవించెద రనుటకు సందియము లేదు. ప్రత్యేక సమావేశము గూర్చి నిర్ణయించు టకు, మద్రాసు రాష్ట్రీయ సంఘమువారు 13-వ తేదిన సభ జరుపనున్నారు. త్వరలో నాంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘమువారు గూడ, తమ నిశ్చయ మును వెల్లడింపవలయుననియు, గోరుచున్నారు.

ఆంధ్రుల భాషాభిమానము

ఆంధ్రుల భాషాభిమానము ప్రత్యక్షుల నోటి నుండియే వినగలుగుట సంతోషప్రదము. ఇండి యను పేట్రెయట్టుపత్రిక కొకవిలేఖని యిటుల వ్రాయుచున్నాడు. “కడవలో జరిగిన ఆంధ్రమహాసభయందు ఆంగ్లేయభాషాపయోగము పట్టుదలతో విస్మరింప బడెను. తీర్మానములన్నియు తెలుగుభాషగానే ప్రతిపాదించబడి ఆమోదించబడెను. సభ్యుల నుండి వెలువడు హర్షధ్వనులు గూడ తెనుగు భాషయందే వెలువడెను. “వినదు, ఆలకింపుడు” అను పదములనేకమారులు వాడబడెను. “కరతా భ్వనులు” అను పదము పలుమారులయోగింప బడెను. ఆంగ్లపదములను వాడిన వారందరును, “సిగ్గుసిగ్గు” అనుపదములతో తిరస్కరింపబడిరి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున, తెలుగుభాషను ఆంగ్ల భాషాస్థానమునందు పయోగింప వలయునని తీర్మానింపబడెను. ఆంగ్లభాష నుచ్చరించుటకే సిగ్గుపడెడి ఆంధ్రులకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలలను స్థాపించుటకై ధనమును వ్యయం పుట ఎందులకో నాకు దోచుకున్నది. ఆంధ్రదేశ మునుండి ఆంగ్ల భాషను బోధించెడి పాఠశాలలను

దీసివైచి, ఆంధ్రదేశములో తాజీయాకు మీద తెలుగువాని చదివెడివధ్యతిని, అంగ్లభరిపాటకులు పునరుద్ధరించెదరా?”

వైవాజ్యములు ఆంధ్రులకుగల భాషాభి మానమును సువ్యక్తపరచుచున్న వనుటకు సంది యము లేదు.

శ్రీస్వాతంత్ర్యము: ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

బాబాయి క్రాంతికులపత్రిక శ్రీస్వాతంత్ర్య తీర్మానముపై నిటుల వ్రాయుచున్నది.

“ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభాతీర్మానములలో నొక్క విషయము గమనింప దగియున్నది. లక్ష్మీపతిగారి సతి శ్రీలక్మీగూడ పురుషులతోబాటు రాజకీయ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను తీర్మానము నుపపాదించిరి. బులుసు సూరమ్మగారి తీర్మానము నామో దించిరి. కొందరి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడి. కాని తీర్మాన మధికసంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను. ఇందుచే రాష్ట్రభావ మీ సమస్యవిషయమై ఏ ప్రక్కకు జరుచున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూల ముగనున్న ఆర్థుల పెద్దమనుష్యులు, కాలస్వభావ మును గుర్తించి, యీ నూతనపాతముచే, లాభము గాంచెదరుగాక!”

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రతీనిధుల మహాసభ

ఈ సభ యీనెల 21, 22, 23 తేదీలందు విశాఖపట్టణమున జరుగును. పోలవరము జమిందారుగా రధ్యతుత పహించెదరు. ఆంధ్రపాఠశ్వర సభయు, ద్వితీయ గ్రంథాలయ ప్రదర్శనము గూడ జరుగును. గ్రంథాలయోద్యమము దేశమునకు గావించుచున్న మహామహాకారముగూర్చి ముచ్చ టింప నవసరము. ఎల్లరకును యీ విషయము చెలిసియే యున్నది. విశాఖపట్టణమున జరుగు మహాసభకు, ఆంధ్రు లధిక సంఖ్యాకులుగ వెడలి సభను జయప్రదముగ గావించ గోరుచున్నారము. సభలో తగిన కార్యక్రమ మేర్పరచి, ప్రతి గ్రంథాలయమును ప్రజాహితీజీవితమునకు కేంద్రస్థాన ముగ గావించుట, ఆంధ్ర ప్రముఖుల ముఖ్యధర్మ ము. ఈ సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడు గాక యని గోరుచున్నారము.

కెయిరా ఆంధ్రోళన మంతిమగుట:—కెయిరామండల మునందరి పాత్రికనిరోధ నోద్యమానంతరము ఎం. కె. గాంధీ, సహచరుడు వల్లాభాయి పటేలుగారిల సంతకములతో శ్రీ భాషలందొక ప్రకటన ముద్రపడెను. ఈ ప్రకటనను కంఠజీరిని గల కారణములన్నియు విశ్లేషించబడిన పిమ్మట నది విజయ నంతముగ నంతమొందించుటకు, రయతులు 1 తేదీగా రిచ్చిన “కెన్నెమ” లకు వారికి కృతజ్ఞత జూపించుటకు సంతకము తెలుపబడెను. అన్నియు విశ్లేషపరచబడెను. శ్రీ కెన్నెమగారు కానించిన యుద్ధమున, దయామృత్యుకృమి కించు కయ్యలేదు. మరియు మహాతిరస్కారభావ మందు పుష్టముగ పొడగలుగుచుండెను. పక్షుల చెల్లింపకేరి వారల నిబ్బాడ “వెల్లెలలదని ఏప్రిలు 25 వ తేదీన ముచ్చుకు వారులయితేరిని ఉత్త రపులంపబడినపు కల్పెరు గా రొక లేఖలో తెలియబరది. రైతుల కాసంగతి ఆ 25 వ తేదీనే తెలిసియండిన చాం బొధ తిప్పియిందేడిది. అధికారుల వైఖరి అంతయు సంతృప్తి కరముగ నుండవచ్చును ప్రభుత్వమువారిచ్చిన “కెన్నెమ” లకు ప్రజలు కృతజ్ఞతను చెలుపుట వారిధర్మము. ఇవ్వడింక పక్షు లలో 8 వ సంతుమార్గమే చెల్లింపబడక నిలిదియున్నది. అయిన నింతవరకును పక్షుల చెల్లింపము నిరాకరించుట కెయి రాప్రజల గౌరవమర్యాదలను ప్రసన్నము చేయుచున్నది. అసం తమా ప్రకటనమున బుజాద్రవసర్వీయుల నిమిత్తము కెయి రాయందలి శ్రీ పురుషులు మాపిం యనమానరైర్మ, సంఘీ భావదృష్టినికృతము, విశేషముగ ప్రశంసించబడినది. వాడ నిక్కముగ తమ కార్యమును స్వరాజ్యకార్యమున, సామ్రాజ్య కార్యమున బాగుగ గాపాడగలిగినది చివరకు ప్రశంసించ బడెను.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్త యూనియను:—అనంతపురమండలమున (ప్రక్కనున్న చిన్నపా తెను గాక) నిలకడనుబడు (గామమును క్రొత్తయూనియను పంచాయతీగా నెప్పలును సూచనను ప్రభుత్వమునా రంగీకరించి యీ యూనియనుకు 7 గురు సభ్యు లుండవలెనని నిశ్చయించిరి.

రంగూను మెయిలుస్టీయరు:—రంగూను మెయిలు స్టీయరు ఈ నెల 11 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు చెన్న పురమండి బయలుదేరును. 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంట లలోపున పోస్టులో చేరువడు బంగీలున, ఉత్తరములను స్టీయరులో చేర్చబడును.

అమెరికాటపా:—కలకత్తా మీదుగా కనాదా దీప, యానై లెడ్ స్టేబులరును పంపబడుటచే చెన్న పురి యందు ఈ నెల 9 వ తేదీ కలకత్తా మెయిలు టపాలోకూడ కట్టివేయబడును. పసిఫిక్కు మహాసముద్రమార్గమున పోవలసిన తది వ్రాడుబడిన ఉత్తరములను బంగీలున మాత్రము ఈ టపాలో చేర్చబడును.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రతీనిధుల మహాసభ: ఈ సభ జూనునెల 21, 22, 23 వ తేదీలయందు విశాఖపట్టు మునజరుగును. శ్రీపోలవరం జమిందారుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆంధ్రపాఠశ్వర మహాసభయు, ద్వితీయ గ్రంథాలయ ప్రదర్శనమును గూడ జరుగును. ఆంధ్రప్రముఖు లనేకులు ఈ సభకు ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానింపబడిరి. గ్రంథాలయోద్య మాభిలాషి లంకమును విచ్చేలు వ్రాళ్ళకును.

బళ్లారిసంగీతశారదా నాటక మండలి:—మొన్న కనివారమునాడుకాలము బళ్లారి సంగీతశారదా నాటకమండ లివారు ద్వితీయోత్సవంబిరమున ధర్మరము కృష్ణ హానాట్యుల వారి ప్రహేళికనాటకమును ప్రేక్షక శాస్త్రాచారముగా ప్రదర్శించి పభావముల మున్నవల కెంతయు పాత్రులైరి. బాష్పిలిమహా రాజు భద్రాచలయశాఖగారు డి. బ. పరాంకురమునాయుడు గారు ఆంధ్రప్రతికాధిపతులు కాకనాధుని వాగ్గేర్పరావుపంతులుగారు, ఆంధ్రప్రకాశిశాసనపాదకులు పి. సి. వార్ధాపాఠశా యాడుగారు మున్నగుప్రముఖులు సభ సలకరించిరి. మండలి స్థాపకులయ, కృతజ్ఞాపటమున అరు రామచంద్రరావుగారి లీలా తీర్తి పాత్రప్రయోగమున కామోచింది భద్రాచలయశాఖ గారు వారికిక బంగారుపతకమును బహుమానముగానొసంగిరి. మొత్త యమీద పాత్రధారులందఱును తమతమభాగములకు వక్క గానిర్వహించిరి కాని, ప్రహేళికపేషముపేషన మొనరి యిరువురుకాలయకు ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్రులని ప్రస్తావించబడుట యిచ్చాము. అసహజమగుగా కార్యభారము వహించిన రామచంద్రరావు గారి ప్రశంసములు సంపూర్ణముగ ధరియెగాక!

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—మెసపామేమియాయందును ఇతర రంగములందును ఉపయోగింపబడుటకొరకు రైలుబండ్ల సేవకములను తీసికొని పోవుటచే ఈ రాజధానియందు రైలుబండ్ల సంఖ్య తగ్గినది. నుమత్రవాహివారు కూడ సర్దుటచే బండ్లమరుయ్యుతుచే నయ ఉపకరణములు లభించుట కష్టమైనది. ఆహార వస్తువులు రైలుమీద తీసికొనిపోవు ఏర్పాటు వచ్చుటచే రైలుమీద వ్యాపార మతియించి: ఇంతియే కాక యుద్ధోపకరణ ములను రైలులను దీసికొని పోవుటకు ఏర్పాటు చేయవలసి యుండుటచే రైలు ప్రయాణమునను అనవసర వ్యాపార మునకు, నిష్పాదము లేర్పరముట యవసరమైనది. రైలుసేవ ప్రహేళికయోగకరముగ పనిచేయుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వ మువారు పెంపులను ప్రయోగింకే మిట్ట యును వ్యాపారస్థులు సంఘము మెకతాని చేర్పబడిరి. ఈ సంఘమువారేయే సర టులు యందు పరిపరిచవలయునో నిర్ణయించుదురు. ఈ రాజధానియందు దీనివయముననే పనిచేయుటకు ప్రభుత్వ మువారు జైరక్తు ఆధ నిది లుపెట్టె అను నుద్యోగి నొకనిని నియమించిరి. రైలుపై అనవసర వ్యాపారమును తగ్గించుటకు ప్రజలతోద్బుధులైనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. అన వసరవ్యాపార మంతయు నిలిపివేయుటకు, లాభము కొరకు రైలుపై సరకులను మార్కెటులకు బంపురచుచును నిష్పాద ములు గావించుచును. ఇట్టినిర్బాధముల యవసరమును ప్రజలు గ్రహించెదరని ప్రభుత్వమునా రూపించుచున్నారు.

8-వ తేదీ నాటికి మొత్తము రూ 12, 46, 01, 800. వర
ముఖ బెంగాలు 6,06,82,600, బొంబాయి 2,89,58,800; పం
జాబ్ కరాచీములు 1,02,78,000; మదరాసు 98,13,800; బె
నాల్ 49,28,200; చిటాకరాచీములు 48,99,500; బర్మా
33,12,400, పశ్చిమరాచీములు 10,50,100; రీసెరువ్ 8.0
స్కాట్ 8,61,900; = స్కాట్ 21,500.

గంజాం సంఘ సంస్కారసభ

అధ్యక్ష కోవన్యాసము.

సోమవారము 5-వ తేదీన గంజాం జిల్లా 3-వ సంఘసంస్కరణ సభాధ్యక్షులగు వరహగిరి శేంకట కోగయ్యవంతులు గారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రిందిభాగము ముద్రితములు.

జాతినిభాగమునుమరచి, గుణములకు బదులు జన్మమే అంగీకరించినదిమొదలు, మన దుస్థితి కిది కారణమాయెను. ప్రభుత్వములో యీ జాతినివయమై, యీ ముఖ్యాంశమును మరచినను, కొంత కొంత మందికి, కొన్ని కొన్ని పనులు, విభాగించుటకును, జాతివలన ఆకాలములో కొంత లోకోపకారము గలిగినది. నాగరికతవృద్ధిజెంది రానురాను, జాతియొక్క మాఖ్యోద్ధేయ బాహ్య ముఖగా, హిందూ సంఘమును ఇది వేయరుకలుజేసి, అందుకోక ఆసర్థమాయెను. హిందూ సంఘము తిరిగి జాతియొక్క నిజమును ఎప్పుడు కనిపెట్టుకో జాతి పూర్వమువలె గుణకర్మవిభాగములకల్గి విన్నవనో, జన్మబట్టి మాత్రము యేర్పడవో ఆపస్సుగాని యీసంఘమునకు మంచిగలుగదు. అంతవరకును యీ దుస్థితిలో మన సంఘము ఉండవలసివచ్చె.

నిన్ను జాతులను వారిపూర్వపు హైవ్యస్థితినుండి తేవడిసి విద్యాబుద్ధులు చెప్పి వారియందు నిర్మలముగా నుంచుకొనేటట్లును దుష్టులు శుభ్రముగా నుంచుకొనేటట్లును చేయుటకు తగిన సదుపాయములుజేసి, ఉద్ధరించుటకు యత్నించవలెను. మనహిందూ సంఘమువారు ఇప్పుడెప్పుడు, కొంతవరకు వీరలకు మన నడవడి కవల్ల గలుగు ఆస్థానమును తెలిసికొని, వీరిస్థితిని వృద్ధిబొందించుటకు చేకూరుతుటకు కొంత ఖని జరుగుచున్నందుకు సంతసించవలసినదే గాని వీరిఉద్ధరణ విషయమై జేయుపనులు, సరిగాజరుగుటలేదు. ఇకముందైనను మనలో చదువుకొన్నవారైన యీవనికి పూనుకొని క్రథతో వీరిని ముందుకువెచ్చి వృద్ధిజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

కాత్రుములను బట్టిచూచినయెడ విన్నతనములోజరిగిన వివాహములే మావ్యయలగునట్లుగవడుచున్నది. చాలమట్లుకు కాత్రుములలో కయముమీరినవిదప వివాహములు చేయవలెననియు రజస్వల వివాహములు చేయవలెననియు చున్నట్లు కనిపించుచున్నది. మనవివాహములలో జరుపుచుంట్లయయర్థము తెలిసికొనినను వధూవరుల సంభావన ప్రమాణములను బట్టి చూచినను కయముమీరినవారికే వివాహములు చేయుట కాత్రుముల యుద్ధేయలని పుష్టపడుచున్నది.

రజస్వలవివాహములను చేసినయెడల చాలవికలకు వివాహము లన్నమాటయే పుట్టును. బాలికలకు పూర్వమైనచదువు చెప్పించుటకు వ్యర్థధర్మగలుగును. అందువలనను తల్లులకును పిల్లలకును భావాభివృద్ధిగలిగి, మన దేశోద్ధరణమునకు కారణమగును. మనయొక్క బాలికలకును, బాలకులకును, వివాహసంబంధములను మరుద్దుటకు తగినంత కాలమును, అవకాశమును కలుగును. ఇందువలన ప్రస్తుతము వరకులక్ష్మములనగల్గు పాడుకాథలు తగ్గును. అనేకులు తమకు తెలియను ప్రతిబంధకము లేనయెడల రజస్వల వివాహములు చేయు మరూచాలము గలవారై యున్నారని నానుభిప్రాయము. ఇందువిషయమై ప్రజలయొద్దేములు చాల మారియున్నది. కాన సంఘసంస్కరణచేయు క్రద్ధగలవారు, కాత్రుములు ఇట్టి వివాహములను, ఒప్పకొనుచున్న వనియును, వీటివలన గల్గె లాభములనేకము లున్నవనియును, పడేపడే ప్రాప్త్యాణసభలు గావించి చెప్పినయెడ ఈ సంఘసంస్కారములను ప్రజలు క్రమక్రమముగ అంగీకరించుదురని తోచుచున్నది.

మన ధర్మకాత్రులలో, నిరీతువులు వివాహములు చేసికొనక ప్రవృత్తము జరుపుట ముఖ్యధర్మ మనియు, అట్టి ప్రభుత్వము జరుపలేనివారు, తమ కుటుంబములోని పెద్దగుంపు సొంది, వివాహమును జేసికోవచ్చుననియు తెల్పులడియున్నది. ప్రవృత్తవర్గము జరుపుకోలేని శ్రీ దుష్ప్రవర్తనవలంబించి, ఘోషములకు దోషములకు దోడ్పడు కార్యములనుజేయుటకంటే, నిరీతువివాహమును జేసికోవటములు కదా!

శ్రీవిద్యకుసుమి కొంత కృత్రిమ వహించి, కొన్ని కట్టములలో పుణ్యేక బాలికా హైస్కూల్కును, పుణ్యేక బాలికా కాలేజీ ను స్థాపించిరి. పుణ్యలు దే, ఇందుకున్ని కడుగబడలేదు. పాపిసం కార్యగాని దే జనజేసి, శ్రీల తగిల్చు పాపములను నేర్పు కళాగౌరవము యుపకారములను ప్రజలకు బోధించి, పునఃసంగరమునందు శ్రీలకును, రంజనములకును పాత్రులైరి. ఇట్టి గొప్ప సాధనమాయెను గల మన శ్రీవర్ణము ప్రస్తుతపు ధీమాదేశముండి పూర్వపు దౌష్ట్యమును తస్వలో నీ బొందెదరని ఆశించుచున్నాడను.

మొలకు ప్రజలకు బోధించి, పునఃసంగరమునందు శ్రీలకును, రంజనములకును పాత్రులైరి. ఇట్టి గొప్ప సాధనమాయెను గల మన శ్రీవర్ణము ప్రస్తుతపు ధీమాదేశముండి పూర్వపు దౌష్ట్యమును తస్వలో నీ బొందెదరని ఆశించుచున్నాడను.

ఉపన్యాసములకల్గును, బోధనలకల్గును మాత్రమే గాక తమకు బహిష్కరణ మొదలగు ఎన్ని బాధలు కల్గినను, నిజమనిజను, ప్రజల భావాభివృద్ధికోటకును, మానవనడకడికకు ప్రధానప్రదర్శియగు నీతిసూక్రముల నవలంబించి సంఘసంస్కారము గావించవలయుననిసంస్కర్తల యభిప్రాయము. దీని కనివేకవిధ్యనుగ్రంథసంస్కరణ మని పేరు. రెండవదానికి కాస్త్రాగిలంబిక సంస్కార మని పేరు.

పూర్వము ఈ రెండువిధములలోను, దేనిని ఆవలంబించవలెనని బలమగువాదన లుండినను, ప్రస్తుత మిట్టి వాదనలను వదిలి ఏదకారముగ సంఘసంస్కరణ కాగలదో అదియే ఆలోచించుచున్నాను. ఒకటిని బాహ్య క్రోసిజేసి రెండవ పద్ధతినే అవలంబించవలసిన అవసర మేమియులేదు ఈరెండు విధములూడ ఆయాసంగతులను సమయములనుబట్టి ఉపయోగపడవచ్చును.

మన సంఘ సంస్కారము నిజమైనదియు, స్థిరమైనదియు, గావలెనన్న, ప్రజల ను గూడ, మన తో గలుపుకొనిపోవలెను. చదువు కొన్న కొందరికి మాత్రము సంఘ సంస్కార భావము లున్న జాలదు. ఈ భావము లన్నియు గూడ ప్రజలలో విశేషమందికి గలుగవలయును. ఇటుల గలుగజేయుటకు ప్రజల ఉద్దేశములను, దురభిమానములను దుర్మనలను గనిపెట్టి, క్రమముగ వారితో తమకు సహవాసముజేసి వారియొక్క ఉద్దేశములను, సంఘ సంస్కార మార్గముల జూపించి, దురభిమానములను, దుర్మనలను బోగొట్టి, నిజముగ ప్రజలకు పోయొగించు, సంస్కరణముల నవలంబించియుట జేయవలయును. ఇందుకుఇంకొక చదువుకొన్నవారికంటే, దేశభావములనుద్రువీణతగలవారి సహాయము మెట్లైన గావలయును. వీరికే ప్రజలవై విశేషపట్టును, వారితో ఎక్కువ పలుకుబడియును, ఉన్నది. కాన నిజముగ సంఘసంస్కారము గావలయునన్నచో, ప్రజలతోను, వైదిక పండితులతోను, తరచు, గలసి, సంఘ సంస్కార విషయములను, తర్జనభర్జనలనుజేసి, వారి సలహాలకు, సలబులపెట్టి వారి నిశ్చయి బొందించవలెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న పని బహుస్వల్పము.

శమ్యకట్టులు:— కిరాంపూరునందు శమ్యకట్టులు కట్టజేసినవి తెలియకచ్చెను. వంగలక్ష్మీ ప్రతి యంత్రాణము ములందు 1400 మంది పనివాండ్లు సోమవారమునాడు శమ్యకట్టిరి. యుద్ధమువలన ధరలు పెంచుటచే రూ. 15 1/2 అనాదుకు చొప్పున జీతములను చెప్పింపవలసినదని కోరగా మోర్చిగాది నిరాకరించిరి. అంతవనివాండ్లు శమ్యకట్టిరి. బుధవారమునాడు మోర్చిగాదు రోడ్డుమీద నడచుచుండ కట్టుచారులు వారి రాళ్ళతోడను మట్టితోడను కొట్టసాగిరి. ఈ సంగతి పోలీసుదారికి తెలిసి వెంటనే వారలనిసహాయాధమరిగి కూలీలు పంపిరి. రహస్యాయందలి వెల్లగుటకు ఇకము యంత్రాణములందును అల్లరిగ నేయున్నది. మేనేజరు వాల్సెనుగారు మాటికి 10 చొప్పున యుద్ధపుతి నొసంగెదమనిరి. అయినను వారికి సంతోషము కలుగలేదు. 200 మంది మేష్ట్రీలు శమ్యకట్టిరి. అయినను పని జరిగిపోవుచున్నది.

14 వ తేదీన మూడుగుంటలకు పికాపురము ఆర్. సి. హ్యాన్స్ హైస్కూలు భవనమున శ్రీ శ్రీ పికాపురము రాజా వారికి ప్రభుత్వమువారు శ్రీ చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవ జ్ఞాపకార్థముగ పి.సి.ఇ నియమము నొసంగినసందర్భమును యిరస్కరించుకొని వర్తమానములందలలు తమసంతోషమును తెలియచుట కోరక భవనమును. కొన్ని ఉపన్యాసములను గానసభ వారికథలు జరుపబడును.

శ్రీ శ్రీ సాధు శేషయ్య ది. ఏ. :— శ్రీ శ్రీ సాధు శేషయ్య ది. ఏ. గారి గౌరవార్థము దక్షిణా రాష్ట్రము జిల్లాలో 1080 రూ.లు. విద్యాధి కేరణము ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారి ద్వారా యుగలబడినది.

సూర్య చంద్ర గ్రహణములు:— కడపన శని రామునాడు సంతాన సూర్యగ్రహణము కలిగినదట. అది ఉత్తరమేర వృద్ధయమెరికా ఈశాన్యపు ఆసియాభాగము, ఉత్తరధ్రువభాగములందు గన్పట్టింది. హిందూదేశమున కనబడలేదు. ఈనెల 21-వ తేదీ రాత్రిని చంద్రగ్రహణము వచ్చునట. ఆ సూర్యగ్రహణము కన్పడిన చోట్లనే కనబడునట.

వరకట్నములు.

ఈవరకట్నమునే సా. ఫిరోజురాధ ఆర్థికసంబంధ మైనదని నేనుకమాను ప్రాయగా, సంఘసంస్కారముల మన ప్రగల్భములను మాత్రము కొట్టుకొనవారిలో కొందరు, నిజమును గ్రహించలేక నాకు కట్నములు పుచ్చుకొను దురుద్దేశమున్నట్లు ఆలోపించి జవాబులు వ్రాసిరికాని యీసాంఘికభాధ పొడిమాటలవలన తీరదని యిటీవల కొంత స్వానుభవమువలన కనిపెట్టితిని. మన సంఘసంస్కరణప్రియులు ఈక్రింది సంగతులనుచూడ గవనించి, యీబాధను తొలగించుటకు, నెట్టిప్రయత్నములను చేసికో, మనమందరము చేయవలసినదో తమ పుత్రికలో తెలిపెదరు గాక.

విద్యా సంపాదనయందు దృఢమత్తుజేయున్న ఒక వీర పిల్లవాడు, తన కోక భార్యను చిన్నతనములోనే కట్టిపెట్టవలదనియు అట్లు కట్టినయెడల, భార్య యెదిగి కాపురమునకు కచ్చేవరకు తనకు అత్తవారు తాను పెద్దపరీక్షలు పాటు అనువరకు సామ్యు చెప్పించి చదువు చెప్పించవలెననియు వివాహమైన తరువాత వారు చదువుచెప్పించక మానివేయుదురేనూ లేక వారి వాగ్దానము చెల్లించుకొనలేనూ యనుభవితో రెండు గుండెల రూపాయిలు తనపేర బ్యాంకులో వేయుమని యెరుగుచున్నాడని? అట్లు ఈయనని మామగారు ఆపిల్లవానిని ఆపించినపుడు తనకోమార్త భవిష్యత్తున్నట్లు వారలించించియెడల వారి విద్యకు భంగము కలిగించుట కేల ప్రయత్నించవలె? అపిల్లవాడుగాని, వారి వీరతల్లిదండ్రులుగాని సామ్యు అడిగిన వారితేల నిందించవలె?

ప్రతిపిల్లవాని కంటే తన కోమార్తకు, అస్తే విద్యయు గల పిల్లవాడు భర్తఅయి యుండవలె నని కోరుచుండుట సహజము. ఈరెండు యోగ్యతలు కలవారు ఎవరు ఎక్కువ మొత్తమిచ్చిన వారి పిల్లను వివాహము చేసికొనున్నారుగాని కలిగియుండును, రూప కేభావిలాసములనే చూచి వియ్యమున కిచ్చగించు చున్నారా? సాధారణముగా మనవైపున చాలమంది 18 సంవత్సరముల యీదుగల అడపిల్లులు కొద్దిగ చదువుట ప్రాయుటకంటే నెక్కువ విద్యాద్రవణిలు కాదు. ఎక్కువ విద్య చెప్పించుటకు తగిన సానకాశములు మన పెద్ద పట్టణములలోనే ఆరుదు. ఇకవరులకు శ్లాగుశ్లాగునకు వరకట్నము పెరుగుచుండును. వీరిలో బహుమంది, వరకట్నములకై ఉపాధ్యాయులను బాధించి వైశ్వానులకు త్రోయించుకొనుచు, ఒక న్యూలువైనచో గర్భిణికట్టు సంపాదించగానే కనీసము రూ. 11.6 లు కట్టుచు ఇచ్చినగాని వారికి వివాహము చేయమని చెప్పు తలిదండ్రులను ప్రతిదినము జూచుచునే యున్నాము. ఇక వీరు అస్తేవరులు కూడ అయ్యయెడల చెప్పవలసినదే చున్నది. అస్తేకొలది కట్టుచు జాస్తి కాబట్టి ఉభయకుటుంబముల వారు భాగ్యరంతులైనయెడల ప్రమాద మేమిచ్చుది? అట్లు గొప్పకట్నము లీయలేక వారు అట్టివారితో సంబంధము వదులుకొనవలెను. వీనిలో నీతివాద్యమైన పని యేమిచ్చుది? బహుమతి కోడెనూడలను, ఎక్కువ మొత్తము నిచ్చువారికి ఏక్రయించుటలేదా! అయితే ఒక్క-శేషము మాత్రమున్నది. ఇట్లు వరకట్నముల ఆశించువారికి తమ పిల్లవానిభార్యయొక్క కీప్రుకాలములో గలించిన అంతలాభము ఆపస్సును, తమ చిన్నవానికి, పిన్నవయస్సులోనే అనేకసారులు వేలకొలది కట్నములు రావచ్చును. ఇట్లంతా బంగారమే. పిల్లవనిపోయిన కడమూవర దివముననే తిరిగి వివాహమును జరిగించుకొనవచ్చును. ఇది గాక సామ్యుకొను, పిల్లను వివాహము చేసికొన దలచు వారు గర్భాధానమునకు మరీ కొంతసామ్యు యేల యిదుగ కూడదు? పిల్లను ఒల్లగని మాయగారిని పడేపడే బాధించి సామ్యు నేల లాగుచుండనూడదు? భార్యార్థరలకు ప్రేమనించకముందే పిల్ల చనిపోవుచుండిన, ఆమె అత్తయారు తేల పండుగ చేసికొనుకూడదు? (దశేషము)

WANTED immediately a fully qualified sanitary Inspector on Rs. 40 for 2 months to work in cholera affected areas under the Taulk Board, Narasarowpet. Apply to the President, Taluk Board, Narasarowpet. Taluk Board office, Narasarowpet, 7th June, 1918. P. Sri Hari Row, President.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

Story of the Offensive.
The Retreat From the Ailette.
French Manœuvre Described.

LONDON, June 1.
[4.55 A. M.]—Reuter's correspondent at French headquarters, telegraphing yesterday afternoon, said: Our retreat from the Ailette on the line north of Berchères and Epargny was far more of a manœuvre by the French than a retreat. The German advance at Berchères left us an awkward salient exposed to flank attack from the new German line between the Ailette and the Aisne. Consequently when the enemy pressure began the Aisne, we retired gradually fighting rearguard actions to a new line of defence, inflicting the greatest possible loss. The operation which broadens the base of the enemy's salient was effected practically without casualties. Our troops on the right of the enemy's main advance are stoutly holding the plateaux west of the Crise valley between the Soissons and Hartennes. The Germans in the centre have not made serious progress in the last twelve hours. We are still holding firmly north and west of Rheims. Around which the Germans now hold almost a complete semi-circle. On the whole the enemy has gained nothing of importance on the whole battlefield during the past twelve hours. We are still holding in inferior numbers the enemy on the whole front.

Enemy Position on the Marne. The Attacking German Forces.

LONDON, June 1.—(6.50 P. M.)
Reuter's correspondent at French headquarters, wiring this morning, says:—On the western front of this salient the enemy continues his pressure over the great plateau west of the Crise valley and southward towards Neuilly St. Front which was about six miles from the nearest sector of the enemy line at midday yesterday. On the Marne the enemy holds the river bank for a distance of three miles east of Châtreaux, and German transport wagons can be seen on roads from the heights on the southern bank. It is probable that the enemy does not desire to progress southward beyond the Marne. The enemy continues to pour fresh troops into the struggle. The Germans have already engaged nearly fifty divisions ordered to participate in the offensive originally planned on the Aisne, and another five have been engaged in the extension of the enemy's front north-west of Soissons. Among these troops are some of the best and most carefully trained Storm Divisions in the German army. Of the twenty three divisions composing Von Hutier's army (1 assault on March 21st, fifteen have been identified among the troops carrying out the attack on the Aisne. Three divisions were withdrawn from the Picardy battlefield at the end of March brought up to strength and given a few weeks' strenuous training for a new offensive. There are several guard divisions in this army of shock troops who are too valuable to be exposed to bombardment, for long periods in the front line being quickly withdrawn as soon as their special task is accomplished.

Details of the German offensive. (Delayed in transmission)

LONDON, June 3.
[2.45 P. M.] Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing yesterday said:—The following details of the first day's fighting north of the Aisne are important because of the light they throw on the swift British and French retreat in the early hours of the 27th May. It has been already explained that the British held the front from Craonne to Bernicourt crossing the Aisne at Berryaube. The left of our line was formed by the Fifth Territorial Division which held California Plateau immediately above Craonne. Our left line was carried on by a French division which had already a very extended front along Chemin-Des-Dames.

The probability of German attack in this sector was fully recognised but the enemy gave no sign of intention until the bombardment began on the 27th May. Bad weather had hindered aeroplane observation work along the Aisne since March. The truth is that it was unnecessary for Germans to make noticeable preparations. They knew this front was lightly held and they estimated accurately the number of troops they would require to enfilade the line. Their initial success then they poured in streams of fresh divisions to pursue the advantage. But Von Hutier's method of attack makes it superfluous for troops required to exploit victory to appear on the battlefield until they are quite sure that the opening attack has succeeded. On a front such as the German line which is constructed to shelter a far larger number of troops than actually occupied it, it was not difficult for the enemy to put in the number of Divisions necessary for the attack without a fresh digging close to the front which would inevitably have revealed his purpose.

To understand what followed it must be remembered that the French front under Chemin-Des-Dames in Ailette valley as well as on the crest itself was in full view of the German artillery observers on the opposite line of the heights. The position of the French trenches was well known to the Germans. The French front was attacked in greater density than elsewhere. Enemy artillery suffered heavily from our machinegun fire in crossing the valley but he was too great a strength to be held back by it and was on the crest practically in a stride. The Germans seem to have crossed the crest by a narrow neck uniting California and V. de la Platteaux. In any case the first intimation of their presence that the British Division had, was the sudden appearance of a German column in their rear making its way down the steep slope to Craonne. The retreat was inevitable. The British and French line fell back to the river bank fighting all way in order to save unity of line. The British fifth and eighth divisions were swamped by the weight of German numbers and lost heavily.

On the night south of the river the Twenty-first Division and the neighbouring French division held firm. The British Twenty-fifth Division, which was in reserve sent

up supports early in the day so that all the British troops on the Aisne front participated in the battle. All British Divisions and also the French Division holding Chemin-Des-Dames had been engaged in and suffered heavily in the battles in Picardy and Flanders. As the retreat continued under attacks of a fresh stream of German Divisions our line became alarmingly thin. Reinforcements arrived in the evening and the line was reconstituted. Since then we have practically given no ground although constantly engaged with the enemy and the weight of the German attack has shifted to the other wing of the battle between Soissons and Chateau-Thierry. The same French Division which began battle on our right close to Bernicourt is still holding with us after a week of incessant fighting.

More Villages Retaken. Thirteen Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 8.
[1.10 A. M.]—Last night's French communiqué said:—Between the Ourcq and the Marne we successfully continued local operations. French and American troops extended their gains north of Vauzy to Chézy and captured Neuilly-la-Poterie and Bouresches, materially improving their positions on the front of Torcy-Bouresches. Between the Marne and Rheims the action against Bligny continued, resulting in the capture of the entire village and two hundred prisoners. During the day thirteen German aeroplanes were brought down and twenty-seven tons of bombs were dropped in the region of Roze, St. Eulstir, and Soissons with good results.

Americans' Successful Attack.

[5.30 A. M.]—An American communiqué says:—In an attack northward of Chateau-Thierry yesterday morning we, in conjunction with the French, advanced our line southward of Torcy about a mile, capturing prisoners and inflicting heavy losses in killed and wounded.

Fruitful British Raid.

[1 P. M.]—A British communiqué says:—We raided a post last night north-east of Bethune, inflicting casualties and capturing a machine-gun without losses.

Another Successful Raid.

[12.45 P. M.]—A British communiqué says we took a few prisoners last night in a successful raid in the neighbourhood of Bulloch. Our patrols inflicted casualties in the Strazelle sector. Hostile cannonading was active northward of Albert and south of Arras.

Fighting Proceeding with Unequalled Bitterness.

LONDON, June 2.—(4 P. M.)
PARIS.—A Havas correspondent at the French front telegraphing yesterday evening says:—Fighting is proceeding with unequalled bitterness but the weight of our reinforcements is beginning to be heavily felt. The German advance between Rheims and Chateau-Thierry has been held while our resistance is beginning to be victorious between Soissons and Marne. Germans are also beginning to throw in new divisions of which fifteen were identified on the 30th May not including reserve. Valiantly aided by British divisions we are now combating the formidable assault by over forty-five divisions. It is no longer doubtful that Germany again seeks on this new battlefield a decision which has always escaped her.

German Aerial Activity, Hospitals bombed

LONDON, June 3.
[4.35 A. M.]—The German aeroplanes have been very active recently in bombing our rear especially hospitals and rest camps. Five were killed and ten wounded by bomb in the camp at Villers Cotteret on the 27th May and numerous aeroplanes returned in the evening. The first bomb fell on an hospital. A canteen and a nurse was buried in the ruins. A party of nurses and territorial's belonging to the camp staff were bombarded mercilessly till three in the morning and aircraft descended very low. Nurses took refuge in a cornfield and sheltered under trees round which they moved continually as the aircraft circled above. Other aeroplanes arrived at daybreak but the French aeroplanes soon arrived and dispersed the raiders bringing down five.

Germans Bomb British Hospital, Terrible Scenes.

LONDON, June 1.
[6.30 A. M.]—Correspondents at headquarters describing the bombing of a British hospital on "Corpus Christi" morning mentioned by Reuter's correspondent yesterday says:—German airmen lit a flare to make sure of their target. The bomb smashed the upper story of the hospital. Timbers and masonry crashed into the lower floors, killing and burying patients, including an officer who was undergoing an operation. A doctor describing the scene says nothing more terrible could be imagined than the nurses and surgeons gathered round the unconscious patient, all being buried in the ruins and killed. Almost immediately the whole hospital wing was ablaze. The staircase to an adjoining building was destroyed, and patients here had to be rescued by ladders. While rescue work was in progress another raider dropped five bombs in the vicinity, but fortunately without doing harm. Then a long range gun started shelling the adjoining village and several "Waco's" were killed in a shelter. The bombed hospital stood in an isolated conspicuous position and no military establishments were near.

Operations in Neighbourhood of Vieuxberquin.

LONDON, June 3.
[4 P. M.]—Reuter's correspondent at the British Headquarters telegraphing to-day says:—Operation in the neighbourhood of Vieuxberquin was completely successful and has given us some high ground and two farms which had been converted into strong machinegun posts. Our casualties were light although enemy resisted with considerable obstinacy. Our raid east of Tilloy on night of 1st June was a most daring enterprise. We penetrated more than a thousand yards and entirely cleared out four hundred yards of German trenches bombing all dugouts and blowing up heavy trench-mortar which had been troublesome. Prisoners estimate that an entire German company was wiped out.

Allies Counter-Attacking. Villages Recovered, Prisoners Taken.

LONDON, June 7.
[5 P. M.]—A French communiqué says:—North of Montdidier and west of Noyon we carried out several successful "coups de main" and took prisoners. North of the Aisne we, by a night attack, captured the village of Leport, west of Montenois. South of the Aisne we improved our positions south-east of Ameliz. Between the Ourcq and the Marne we continued local operations. In the region of Neuilly-la-Poterie we increased our progress and captured the village of Vinly north of Clignon, also the woods east of the station of Neuilly-la-Poterie. We also gained possession of the outskirts north of this village. Further south American troops gained ground on a front through Torcy, Belleau, and Bouresches. West of Chateau-Thierry a spirited attack gave us Hill 204. Between the Marne and Rheims British troops acquired a footing in the village of Bligny, inflicting heavy losses on the enemy. We took one hundred prisoners in these actions.

Marshal Haig's Aviation Communique

LONDON, June 8. [11.50 P. M.]
In a communiqué with regard to aviation Marshal Haig says:—Bombing was active on both sides on the 7th June. We dropped 23 tons of bombs on railway junctions, aerodromes and camps beyond the German lines. We brought down twelve enemy machines and drove down seven out of control. Three British are missing. Flying was impossible on the night of the 7th and 8th.

23 Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 8.—(12.35 A. M.)
In a communiqué with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—We brought down fourteen enemy machines and drove down eight. Anti-aircraft guns forced another to descend. One British machine was lost. We dropped twenty-eight tons of bombs in the day-time on Thursday and eleven tons during the night on targets which included Valenciennes, Lecateau, Busigny and St. Quentin.

French Improve Position. Violent Enemy Attacks Shattered.

LONDON, June 8.
[4.30 A. M.]—A French communiqué says there was rather great artillery activity on the front south of the Aisne notable in the region of Faverelles. We improved our position southeast of Ambleny. During the night we continued our pressure south of the Ourcq and made new progress. We carried our lines out as far as the western outskirts of Dammarie to the east of Chézy and over a kilometre north of Neuilly-la-Poterie. We took fifty prisoners further south. The enemy twice violently attacked positions on the Bouresches Le Thillot front but the attacks were shattered with heavy losses. The night was relatively calm elsewhere.

German Offensive Spent. Allies Successfully Attacking.

LONDON, June 8.
Now that the force of the German offensive is spent the Allies are gaining a turn at attacking and gained successes in local operations yesterday all along the line capturing villages which will be useful positions in opposing the enemy's narrow wedge. The most important gain was the recapture of the broad Hill 204 west of Chateau Thierry dominating the town and the river height. It is 450 feet and it interposes an obstacle to advance in the direction La Ferte Sous Jouarre which is believed to be one of the initial goals of the German attack and will hamper enemy strategy aiming to secure a position on the Marne to cover subsequent advance to Paris. The Germans still hold the heights north of the Marne from Chateau Thierry to Dormans but apparently have lost the important spur running along the river to Paris from Hill 204 to Charly Sur Marne.

Comments on the German Attack.

The Americans took a conspicuous part in the success at Hill 204 while the British distinguished themselves by capturing Bligny between the Marne and Rheims. The great extent of front still leaves room for manœuvre and fresh surprises and the fact that the Germans are not fortifying themselves between the Aisne and the Marne indicates that they shortly contemplate a fresh rush. With the Allies barring the road to Amiens, Calais and Paris it is thought not impossible that General Ludendorff will deliver the stroke where he believes he will find the allies least prepared, for example, in Lorraine. It is noteworthy that the extent of the German advance is less than that in the battle two months ago and the capture of guns is only one half of the captures in the previous battle while the total prisoners claimed by the Germans is roughly about the same. Thus in spite of the enemy's great advantage in numbers and strategic position the surprise of the second stroke was much less damaging to the allied strength which it is the enemy's chief object to break. Hence warnings are now being given to the German public that victory can only be attained by slow stages.

French Improve their Lines.

LONDON, June 9.—(9.55 P. M.)
A British communiqué says:—The French improved their line in the neighbourhood of Lacroix by a successful local attack, taking a few prisoners. We raided a post in the Strazelle sector in daylight, taking nine prisoners.

Italian Front

Allied Activities.

Austrian Trenches Raided.

LONDON, June 7.
An Italian communiqué says:—We entered trenches fronting Mont do Valbella and captured fifty prisoners and six machine-guns. A French surprise attack captured twenty-one prisoners on the Sisenol front. We set fire to shelters and blew up a large ammunition dump in the Tonale region. Our aeroplanes dropped five tons of bombs on military objectives.

Great Britain

Zeebrugge Sluices Damaged.

By Aerial Bombardment.

(Delayed in transmission)

London, June 2.

[11.30 p.m.] The Amsterdam "Telegraaf" Frontier correspondent states that aerial attack on Zeebrugge cabled on 31st May partially destroyed the Deijsegher Works engaged in repairing guns and sorting ammunition. Numerous soldiers and a few civilians were killed. Zeebrugge sluices cannot yet be properly used.

A Zeppelin Brought Down.

London, June 2.

COPENHAGEN:—It is reported from West Jutland that on 1st June a British Destroyer brought down a Zeppelin in the North Sea.

Britain Thanked by Vatican.

London, June 2.

ROME:—The Vatican has thanked Britain for the willingness with which she accepted the proposal not to bombard Cologne on Corpus Christi day.

Luxury Tax Proposals.

Deleted from the Bill.

(Delayed in Transmission).

LONDON, June 3. [9.45 P. M.]

In the House of Commons the Luxury-Tax proposals were deleted from the present budget Mr. Bonar Law undertaking to bring in a separate bill on this subject.

Bank Amalgamation Recommendations.

Legislation to be Passed.

London, June 3.

[9.25 P. M.] In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that recommendations of the Committee on bank amalgamations would be carried out by legislation. Meanwhile the Committee including Lord Inchcape would advise regarding the desirability of any of the postponed amalgamation schemes.

Leave for Mesopotamia Soldiers.

Question and Answer.

LONDON, June 4.

In the House of Commons Sir Rutherford asked for an assurance that all men who had been in Mesopotamia for two years would have early leave in England or at least in India.

Mr. Macpherson replied that he was communicating with General Marshal on the subject. General Marshal was fully alive to the desirability of granting leave whenever possible and men who had been longest in Mesopotamia received first consideration. But owing to the military situation it was impossible to give a definite undertaking.

Imperial War Conference.

LONDON, June 3.

[12.20 A. M.]—The Press Bureau states that it is expected that the meetings of the Imperial War Cabinet and Conference will begin in the next few days. The majority of the representatives have already arrived.

Birthday Congratulations from General Haig.

The King's Reply.

London, June 4.

[2.20 A.M.] Replying to birthday congratulations from Marshal Haig, His Majesty says:—"In these days my heart is more than ever with my troops. I know how splendidly they are now fighting and come what may, the national spirit will carry us through to a triumphant end."

Exchange of War Prisoners.

3 British Delegates Announced.

London, June 3.

[6.10 P. M.]—In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that the Home Secretary, Lord Newton and General Belfield would be British delegates to the Hague with the widest discretion in connection with exchange of war prisoners.

More Birthday Honours.

LONDON, June 2. (7.10 p.m.)

The "Gazette" contains the following birthday honours:—To be Privy Councillor:—Earl Denaghmore for special services rendered to the Government of India in connection with the visit of Mr. Montagu. To be G. C. B. Vice Admiral Wemyss. To be K. C. B. Surgeon General H. D. Rolleston, Lieutenant-Colonel Sir F. E. Ponsonby and Sir H. G. Frank Director-General of Lands War Office. To be G. C. V. O. Ccl. Sir W. R. Lawrence, Sir E. Poynter and Lieutenant General Sir Alfred Keogh. To be companion Imperial Service order:—E. Bandara, former commissioner of Requests, Kalutara, Ceylon.

Honours.

LONDON, June 3.

[6-10 P.M.]—The "Gazette" announces the following honours.

To be K. C. M. G. Richard Lake, Lieutenant-Governor of Saskatchewan.

John Hazen, Naval Minister of Canada.

Timothy Coghlan, late Agent-General for New South Wales.

Professor Cadman, for services in connection with oil-bearing lands in colonies and, Edward Mitchell, leader of Victorian Bar.

Obituary.

London, June 3.—[8.25 P. M.]—The death is announced of Sir William A. Johns.

LONDON, June 4.—[1-15 p.m.] Mr. Frank Burney fourth engineer of the steamer "Somalia" has died at Ocheater of bubonic plague.

France

General Foch's Optimism.

TALK WITH A DEPUTY.

LONDON, June 2.

(2 P. M.)—PARIS:—The Deputy M. Daubigny, Member of the Army Commission, who has returned from the front informed his colleagues that General Foch told him that the "Offensive of the 21st March required eight or ten days to re-establish the situation. The present offensive began on Monday. We are therefore at the sixth day. Draw your own conclusions." This is interpreted as meaning that General Foch reckons that in a few days enemy will be stopped and situation re-established.

37th Gotha Raid on Paris.

MOST VIOLENT BARRAGE.

LONDON, June 2.

(3.30 P. M.)—PARIS:—This morning's air raids was the thirty-seventh Gotha raid on Paris. The barrage was one of most violent yet put up and it is reported that only one Gotha penetrated the defences. Four persons were seriously injured. A huge abandoned Gotha was captured near Frevent Pas-De-Calais on 29th May. Some of the crew were taken prisoners later.

America

A Millionaire's Wife Sentenced for 10 Years For Espionage.

LONDON, June 3.

[7 A.M.]—Kansas city.—Mrs. Rose Aster Stokes, wife of the New York Publicist and Millionaire Mr. James Phelps Stokes, has been sentenced to ten years in penitentiary under espionage law. She was for long a picturesque figure in the socialist movement.

The Red Cross Fund.

LONDON, June 3.

WASHINGTON:—The Red Cross Fund amounts to one seventy million dollars as compared with a hundred millions which was requested.

U. S. Transport Torpedoed.

LONDON, June 1.

(Delayed in Transmission.)

[2.45 P. M.]—WASHINGTON. Admiral Sims reports that the transport "President Lincoln" of 18,000 tons, homeward bound, has been torpedoed and sunk. No details are given.

Central Powers

German Safe Conducts.

To Two Dutch Ships.

LONDON, June 3. [10.20 a.m.]

(Delayed in Transmission.)

HAGUE.—After protracted delay, Germany has granted safe-conducts to two steamships to proceed to America in exchange for vessels of similar tonnage from America carrying foodstuffs in accordance with the United States offer when Dutch shipping was taken over.

Britain's Naval Superiority

German Expert's Admission.

London, June 2.

(5.50 p.m.) AMSTERDAM.—Writing in the "Berlin Tageblatt" on the anniversary of the battle of Jutland the well-known naval critic Captain Perreus says:—"It is opportune again to realise now seriously Britain must be taken as an enemy. She has never yet lost a war. She has triumphed at the end of every campaign and statements such as the second Skagerrak would shatter the British naval domination merely anger the German naval authorities, many of whom have already found the British brave and strong opponents and who know that our utmost strength will be needed to beat them off in the event of another encounter."

Japan

Siberia & Japan.

The Present Duty of Japan.

LONDON, June 3.

A "Daily Mail" telegram from Tokio says:—The view of competent circles is that while decision to intervene in Siberia remains in abeyance immediate steps should be taken to help Siberian population with necessary commodities like boots and clothing before German do so.

General

Dutch Ships Bound for East Indies.

An Announcement by the Dutch Government

LONDON, June 4.

[1.35 P. M.]—The Netherlands Government has announced that the convoy "Noordam" carrying Government Officials to Dutch Indies, army officers and Government supplies and the "Benfkalit" as coaler escorted by the battleship "Hertog Hendrik" and the Auxiliary Cruiser "Tabanan" will sail from Texel in the middle of June for Dutch Indies via the Cape. Warships will carry only military personnel and military stores. No mails will be carried and no search of convoy be tolerated but usual formalities regarding showing papers will be observed in the event of meeting any belligerent warship.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

INDIAN WAR LOAN, Rapid Sales.

SIMLA, June 8.

The Second War Loan continues to be taken up rapidly. Sales up to 7th instant amount to no less than 12,14,00,000 distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	6,00,00,000
Bombay	2,80,00,000
United Provinces	1,03,00,000
Madras	98,00,000
Punjab	48,00,000
Minor Administrations	37,00,000
Burma	31,00,000
Central Provinces	10,00,000
Bihar and Orissa	8,00,000
Assam	20,000

CALCUTTA, June 8.

The sale of war bonds at Banks and Government Offices up to the 8th June, 1918, amount to Rs. 12,46,01,300 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	6,06,82,500
Bombay	2,89,58,800
United Provinces	1,02,73,000
Madras	98,13,300
Punjab	49,28,200
Minor Administrations	46,99,500
Burma	33,12,400
Central Provinces	10,50,100
Bihar and Orissa	8,61,900
Assam	21,500

Calcutta

MILL STRIKES.

Manager Pelted.

CALCUTTA, June 7.

Two mill strikes are just reported from Serampore. The coolies of Banga Laxmi Cotton Mills, numbering about 1,400, struck work on Monday. They demanded War bonus at the rate of 1½ anna per rupee which the manager Mr. Harkly refused and hence they struck work. On Wednesday while Mr. Harkly was passing along the street he was pelted with stones and mud by the coolies. The police being informed went to his help when the coolies dispersed. Trouble is also brewing at Wellington Jute Mills, Rishra. Mr. Wanless, manager, offered his coolies ten per cent bonus, but they were not satisfied and some of the malatries numbering about 200 struck work. The mill is carrying on work without the strikers.

Charge Against an Ex-Secretary.

CALCUTTA, June 8.

The fifth Presidency Magistrate to-day heard a case in which E. E. Hare, late Secretary, Bengal Bonded Warehouse Association, is charged with criminal misappropriation. There were three charges. In the first case he was alleged to have sold some iron joints and misappropriated Rs. 862. In the second case he sold some other articles and misappropriated the sale proceeds, and also used for his own use certain cash. The case was adjourned till the 24th.

Cheating Bengalee Students.

Accused Sentenced.

CALCUTTA, June 9.

Yesterday evening the Fourth Presidency Magistrate delivered judgment in the case in which Dasarathy Ghose was charged with cheating some Bengalee students by taking money from them on the false pretence that he could get them posts as Deputy Magistrates. The accused succeeded in cheating some ten graduates and undergraduates. The Magistrate in his judgment observed that the 'modus operandi' of the accused showed both striking originality and signal effectiveness. The accused did not hesitate to utilize for the purpose of cheating the names of high Government officials amongst who were the Hon'ble Sir Henry Wheeler, the Hon'ble Mr. J. G. Cumming, the Hon'ble J. H. Keer, Mr. W. R. Gourlay, Sir John Woodroffe, Mr. Justice Tuenon, Dr. Thornhill, Mr. Fraser, Mr. Jenkin, Col. Maynard, Dr. Stiene, Col. Deare, Col. Green Captain Vaux, Sir William Maxwell, Mr. Edgeley, Col. Bird, Mr. Dobbin, Mr. Daly and Mr. Hyde. The prosecution examined the above officials to prove the falsity of the representations made by the accused. The accused had handled the fraud with great skill and ingenuity and had no scruples in dragging in all, high and low, in the prosecution of his nefarious designs. Such men were a pest to Society and should be treated accordingly. The accused was sentenced to two years rigorous imprisonment for cheating.

United Provinces

U. S. Silver for India.

ALLAHABAD, June 8.

It has been previously announced that the Government of India are receiving large quantities of silver from the United States under arrangements entered into with the American Government and the mints are busily engaged in coining metal already delivered. Further quantities will be arriving continuously and it is understood within the next few weeks silver to the value of over Rs. 13 crores will be received. These deliveries will be followed by still further large consignments.

A Conference of Registrars of Co-operative Societies.

ALLAHABAD, June 8.

It is understood that proposals are under consideration for the holding of a Conference of Registrars of Co-operative Societies at Simla towards the close of the rainy season. Definite date will be fixed during the course of this month. The Conference will thus meet after two years and will finally advise the Government of India in disposing of the report of the Co-operative Commission.

Bombay

The Interruption of Reuters. Effect in Rangoon.

BOMBAY, June 7.

(Delayed in Transmission).

Dissatisfaction is felt here at the way Reuter telegrams were interrupted for several days without anything being said as to the reason until the belated issue of the wires to-day. The explanation is "cable delays," but Censor has so often held up messages simply because they contained bad news. That no news has come to mean bad news with large sections of the people. Consequently the bazaar here has been full of wild rumours during the past few days and in the share bazaar there has actually been buying and selling as a result of the widespread belief in them. All this might have been avoided by a timely notice that the non-receipt of the usual flow of news was due to cable interruptions of the normal kind and not to the suppression of telegrams.

South India

Indian War Loan.

A Bangalore Meeting

BANGALORE, June 10.

Sirdar Kantaraj Urs C. S. I., First Councillor to Government of Mysore will preside at a public meeting which will be held at Bangalore on Wednesday next to popularise the second Indian War Loan. The Dewan, Mr. W. C. Rose and others are expected to address the meeting.

Encouraging Recruiting in Pudukotah

Pudukotah, June 8.

The Dewan Peishkar has notified that all Tahasildars, Revenue Inspectors, vattam officials should render every help to the recruiters appointed by the Durbar to recruit men for the army failing which they would be adequately reprimanded. He further requests the Mirasidars in villages who have influence with the villagers to use it in inducing them to enlist.

Gold Dredging Proves a Failure.

Great Scheme Abandoned.

CALCUTTA, June 10.

It is reported from Nilambur that the attempts to dredge for gold in that stream having proved fruitless, the promoters of the enterprise have decided to stop operations and sell away their concern. The history of this project is of interest. Over a decade ago a company called the Pacerius Gold Dredging Syndicate was formed with a fairly large capital to work the Nilambur river for gold dust, and an Australian Mining Engineer was put in charge. Expensive dredging machinery and other appliances were provided and for a time operations went forward with a great swing, but yielded little of valuable substance searched for. Then the expert Engineer left and the work was persevered in by others, but still to little purpose. Recently the enterprise was taken over by yet other confident persons and these too have now had to confess failure. On the other hand natives of the country as is well known, have for centuries successfully washed for gold in stream beds, paddy fields and hill-sides in the Nilambur valley. The family of the Nilambur Rajah, from almost time immemorial have employed Kudans, a primitive jungle tribe, to wash for gold in the streams. The earth is sifted and drained in a wooden receptacle, shaped somewhat like the carapace of a turtle, until the gold stands out from the iron and sand. The golden particles are then separated with a grain or two of quick silver which is rubbed into them and put in a piece of tobacco leaf, which, being put in a crucible or between two pieces of live charcoal the heat evaporates the quicksilver and admits of the gold being taken out in a pure state. During the past decade many thousands of rupees have been wasted in the endeavour to improve upon these simple time-honoured processes and one more chapter has thus been added to the long story of gold mining and gold washing failures in the Nilambur and Wynad regions.

THE CONGRESS PRESIDENTSHIP.

The "Maharatta's" Comment on "New India's" Statement.

POONA, June 9.

Appropos the announcement in "New India" that Mr. Tilak does not wish to occupy the chair of the forthcoming special session of the Congress but prefers that the session should be held in Bombay and presided over by the Raja of Mahmudabad the "Maharatta's" statement is not so explicit. It says:—We can understand the desire of the people that Mr. Tilak should preside, but there are other considerations also why a different course may be followed. The paper adds:—It seems to us that the whole discussion on the venue of the Congress and the presidency are premature especially in view of the declaration of Mr. Montagu that the scheme of reforms will not be considered by the War Cabinet till the autumn next owing to the preoccupations due to the war. There is time enough we think, for betting on the names of the candidates in the running for the presidency.

Punjab

Press Communiqué.

LAHORE, June 10.

At a time when public meetings are being held throughout the province to give effect to the resolutions of the Lahore War Conference on man-power it is desirable to give an indication of one direction in which public co-operation might be helpful in securing the requisite number of recruits.

With an army daily gaining in strength a corresponding increase in the medical personnel become an imperative necessity and the demand for medical men for service with our large armies in the field has steadily grown. It has therefore become necessary to consider seriously what the Punjab has done in the past and what it is capable of doing in the future in the way of providing medical aid for those of its sons who are risking their lives on the battle-fields of France and Flanders, Mesopotamia, Palestine and Africa.

Since the war commenced the Punjab has surrendered 32 I. M. S. Officers, 21 military assistant surgeons, 90 Civil Assistant Surgeons, 195 civil sub-assistant surgeons, but of the latter only 30 out of a total strength of 500 have up to date accepted liability for field service the rest doing duty in Indian Contonments. It has also trained 536 dressers for service with medical units in the field. It is not possible for the province to surrender any more I. M. S. officers or military assistant surgeons as it has now reached the irreducible minimum and most of these few left are physically unfitted by age etc. for field service. Civil Assistant Surgeon in temporary employ have shown commendable loyalty and have come forward to an extent that has gone beyond earlier expectations though perhaps more of those in permanent employ might have been expected to follow so good an example.

On the whole so far as I. M. S. officers and military and civil Assistant Surgeons and military dressers are concerned the Punjab can claim, to be justly proud of its contribution. This is not however the case with its Sub-Assistant Surgeons. Although 195 are serving in the military department, only 30 have volunteered for field service; and the men of this class as a whole, in spite of the very generous terms offered, have shown great unwillingness to serve with troops even in India and have only done so because of departmental pressure or under the terms of their bond.

The King Emperor's message has given them a unique opportunity to rehabilitate themselves in the opinion of the authorities and the public but they have hitherto failed to take advantage of it. Since the appeal was made not a single Sub-Assistant Surgeon has offered himself. The conduct of the newly passed men is, in this respect, as unsatisfactory as of those already in the service and their attitude cannot be considered as unworthy of the province which within the last year has supplied over 1,20,000 voluntary recruits to the army.

It is for the public to judge if these thousands of men recruited for the field if sick or wounded on service ought to be denied the comfort of receiving medical aid from their own people, who refuse to accept the obligation of duty and humanity to go with them into the field. The Government has done all that is possible to make up for this deficiency of Indian medical men by employing medical men from other countries but Indian soldiers have a right to the service of their own countrymen, speaking their own language and understanding their needs when fighting for their country in this great war. Having failed so far to induce qualified sub-assistant surgeons to come forward the authorities have even asked the third year students to volunteer for active service. They were offered the same conditions as men who had qualified but though all the third year military students and 4 Burma and 4 N. W. Frontier province students came forward not a single Punjabi civil student answered to the call. After the Lahore War Conference about 15 of the 24 men who passed out this year were met by the Inspector-General of Civil Hospitals and by the Principal of the College; the message of the King and Prime Minister to the people of India were explained and their plain duty to their people made clear to them, but only one volunteered for military service, though many of them as well as of the third year students have been receiving scholarships from Government without which they could not have pursued their studies.

The Sub-Assistant Surgeons permanently in the military department and the few who have volunteered from the civil department have served with distinction and it might be added with profit to themselves in the field. That fact shows up in greater relief, in the case of those who have refused to volunteer the want of public spirit and of sympathy with their brethren in the field who may for all they care be led to death or go unhealed for want of the medical aid they could render.

This statement of the facts is intended for the information of the Public in the Punjab and it is hoped that public opinion will be exerted in such a way that the stigma attaching to this body of medical practitioners serving under Government may be wiped out and that they will even now come forward in numbers sufficient to enable the military authorities to cope with the demand.

Latest Telegrams.

LONDON, June 9.

[2-30 A. M.]—The French communiqué says:—There was sharp artillery fire in the region of Hangard-Eu-Santerre between Oise and Aisne and south of Aisne. We continued our progress in the region of Neuilly and Bussières and entered the village of Eloup. Enemy attempted to wipe out our gain yesterday on Chez-Damard front but their violent counter-attacks were shattered and we entirely maintained our gains.

LONDON, June 9.

[1-15 P. M.] British communiqué says:—Last night we made successful raid southward of Beaumont Hamel taking thirty prisoners. Successful French raid northward of Baillieu took a few prisoners. We repulsed raids southeastward and eastward of Arras in the neighbourhood of Givenchy-Lex-Labasse. There was hostile artillery fire above normal between Villers Bretonneux and Albert and between Givenchy and Robecq.

London, June 9.

[4-30 A. M.] Northwest of Chateau-Thierry hostile attacks on front of two miles during the night after artillery preparation were repulsed with heavy enemy losses. The enemy did not reach our lines anywhere.

ఇంగ్లండు

ఫ్రై డిలమార్తము.

లండను, జూన్ 9:— ప్రజలమందీరమున బోనర్గా గా రిట్లు ప్రకటించిరి. యుద్ధ ఫ్రై డిలను మార్పుకొనుచున్నట్లు శక్త ముద్రితములను ప్రభువుగారును జనరలు లెట్టిల్లుగారును పోగునకు బోయెదరని బోనర్గా గారు ప్రజలమందీరమున బలికిరి.

విరుద్ధములు.

శ్రీ. సి. ఎం. జి.

రిచ్ఛరేకు గారు - లెట్టి నెంటు గవర్నరు - సాస్యెరును బా నుచోజు గారు, కనడా నా కాదకమంత్రి.

టి మోటికోగనుగారు, న్యాయసౌరువేల్పు ఏజెంటుజన రలు (వెనుక)

ప్రాధేసరు కాడ్మరు, ఎడ్వర్డు మిచెలు గార్లు.

వర్ధంతి అభినందనములు

లండను, జూన్ 4:— మార్పులు పోగు గారి అభినందన ములకు ప్రభుత్వముగా శ్రీచక్రవర్తి గారిటుల వ్రాసిరి. "ఈ రోజులలో నేను నిరంతరమున నావైస్యమునే స్మరించుచు చును వారెంత లెస్సగా పోరుచున్నదియు నే నెరుగుదును. ఏది ఎటులైనను మనవాతీయ బావము మనకు విజయము నొసంగ గలదు."

అ. గ. నా కాదకాధికృత.

లండను, జూన్ 2:— జిల్లండు సంగ్రామ వర్ధంతి దిన మున కెప్పుడు వెన్నుకా రిటుల లెట్టికా లెట్టిల్లు ప్రతిభ వ్రాసిరి అంగ్లేయుల కెంతటి మేజిరిఫులో మనము జూల గమనింపవలెను. వారింతకు కొక్కచోటును సూడ విజయము కా లేదు. ఆ గ్లేయుల దైర్యసాహసములు జస్యన నా కాదకా ధికారుల కిదివరకే విదితమైనవి. వారికొక సారి తనజాతీయ మన మృత్యుక సామర్థ్యముతో పోరక వెన్నుకాను.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, జూన్ 8:— వార్తాసంఘమునా రిట్లు లెట్టికా బరచు చున్నది.— ఇంక కొలది దినములలోనే సామ్రాజ్య యుద్ధసభ యు, మంత్రివర్గ సభయు ప్రారంభ మగునని తలంప బడుచున్నది ప్రతిభులలో ననేకుల పుట్టడే డిచ్చేసియున్నారు.

భోగమునాకన్న

లండను, జూన్ 8:— ఈపన్ను విధించుటకు కాసన మిపుడు పాపాదీపబడదు. ముం దుపాదీపబడు నని భో నర్గా గారు నడిచిరి. బొంబేలను కలుపుటను సూర్వీక సంఘము వారి సూచనలు కాసనము చేచుబడును. ఆసంఘములో ఇంచి కేపు ప్రభువు సూడ నుండును.

హాలండు

హాలండు నౌకలు.

లండను జూన్ 8:— ఆమెరికానుండి 2 నౌకలను ఆహార పదార్థములతో హాలండునకు పంపుటను హాలెండు నుండి వానికి బదులు 2 నౌకలను హాలెండువారు ఆమెరికాకు పంపు టను ఆలెండు దొరతనములకును జరిగిన ఏర్పాటు ప్రకారము హాలెండు నౌకలు ఆమెరికాకు సురక్షితముగా పోవుటకు జర్యములు పూచీవడిరి.

హాలెండు నౌకలు.

లండను, జూన్ 4:— మార్పులు, లెంగుకల్లు, హెర్టా గు హెర్డ్రుకు, టబ్బును నౌకలు జూన్ నెలలో లెక్కలునుండి కేపుదారిని దెలియించుట బయలుదేరునని హాలండుదొరతనము వారు ప్రకటించిరి. యుద్ధనౌకలు సైనికులను సైనికోపకరణము లను మార్తమె గొనిపోవును. టపాలు పంపబడవు. యుద్ధసం బధుల యుద్ధనౌకలు తారసిల్లినపుడు కాగితములు మార్తము చూపబడును. తనిఖీ పనికి రాదు.

జీబ్రుటిపై దాడి.

ఆమెర్టుడం, జూన్ 2:— దాడివలన నౌక ఆయధ నిర్మాణశాల నాశనమైనది. చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినవి. జీబ్రుటిలోను పాడైనవి.

జస్సినును నేల గూల్చుట.

కోమెహాగను జూన్ 2:— ఈ నెల 1-వ తేదీని జిల్లం డుయొద్ద ఆంగ్లయుద్ధనౌక లొకజస్సినును నేలగుల్చెను.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రోజువారీ యుద్ధమునకు, వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధబుణము పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలు లీయబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చుట్టి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,.....1918.

కో కా థి ప తి,

ప్రియమైన ఆయన,

ఇందులో.....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిసరీసోటు *) మొకదానిని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండెనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసు చేయవలయును.

ప్రజలలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిహ్నము..... (స్వస్థముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హ నం గ్రా మ ము

మిత్రమండలివారు జర్జనులను తలపడుట

చాల గ్రామములను నైనికులను పట్టుకొనుట

(0)
(రైతుకు ఏ జన్మి.)

ప్రాస్తు

మిత్రమండలి ప్రకటనములు.

లండను, జూన్ 1:— పరాసువా రిలుల తెలిపిరి. మాంటిడిదరు తుత్తరమునకు నాయకుడు పడచుటకు మేము తల పడి చాలచుండిరి పట్టుకొంటిమి. ఎయిసుతుత్తరమున రాత్రివేళ మేముతలపడి ఛాంటి వేయి పర్వతమున నుండిన లెహోద్దగ్రామ మును పట్టుకొంటిమి. ఎయిసుతు దక్షిణమున ఎమిలెజుకు ఆగ్నే యమున మాస్టానములను బలపరుచుకొంటిమి. ఆర్కుమోను లకు మధ్య చిల్లరపోరులు జరిగినవి. న్యూరీ-లా-పోట్రి ప్రాంత మున మేము ముందునకే క్లిగ్నను తుత్తరమున విస్తీర్ణమును పట్టుకొంటిమి. లాపోట్రికి తూర్పుననున్న ఆడవులనుగూడ తలపరుచుకొంటిమి. ఆగ్రామమున తుత్తరపరిసరము గూడ మా వశమైనది. ఇంకను దక్షిణమున టూరీచెలో బోరెస్పెరు ప్రాంతమున ఆమెరికావారు కొంతస్థానము వాక్రమించిరి. ఛాటూ థైరీకి పడచుట మేము తీవ్రముగపోరి 204-వ గుట్టను పట్టు కొంటిమి. మారను రెయిములకుపర్వత ఆంగ్ల సేన విరిగి వాక్ర మించి క్రైస్తవులకు చాలనష్టమును కలిగించెను. ఈ ప్రాంతము ఆలో మేము 100 మందిని పట్టుకొంటిమి.

మరిచెక్కు గ్రామములు వశమగుట.

లండను—జూన్ 8:—గర్రాత్రి పరాసువా రిలుల ప్రకటించిరి. మాలను ఓర్కులకుమధ్యమారు విజయము కలిగినది. వారికుత్తరమున బెన్సిరరకును ఆమెరికా పరాసుసేనలు తల పడి న్యూరీలాపోట్రి బోరెస్పెరుల వాక్రమించి టూరీచెలో సెన్సు రంగమున తిష్టానములను బలపరుచుకొనిరి. మారను రిమ్మలకు మధ్య క్లిగ్న వద్ద పోరుజరిగినది. ఆగ్రామమునకు 200 మంది సైనికులను మిత్రమండలివారు వశపరుచుకొనిరి. పగటి పూట 18 విమానములను నేలగుచ్చిరిమి. రాయుకు సెంటుక్విం టును సోయిసన్సులవై 27 టన్నుల బొంబులను వదిలి చాల నష్టమును కలిగించెను.

ఆంగ్ల సేన దాడి.

లండను, జూన్ 7:—బ్రిటిషువారి ప్రకటనము. నిన్న రాత్రి లెహోదనుకు ఈకాస్యమున మేము దాడినదికి చాలనష్టమును

కలిగించి మర్రేరంగిని పట్టుకొంటిమి. మామేమును కష్టము కలుగలేదు. హల్లకుప్రాంతమున నేటిరాత్రి దాడినదికి కొంద రిని పట్టుకొంటిమి. స్ట్రీజెలి ప్రాంతమున కష్టము కలిగించితిమి. ఆల్బర్ట్ తుత్తరమున ఆగ్రామకు దక్షిణమునకు క్రైస్తవులు ఫిరంగులను మెండుగా కాల్చిరి.

పరాసువారిపక్షి బలపడుట.

లోకరుప్రాంతమున పరాసువారు తలపడి తమపక్షిని బలపరుచుకొని కొందరిని పట్టుకొనిరి. స్ట్రీజెలి ప్రాంతమున మే ముతలపడి 9 గురిని పట్టుకొంటిమి.

28 విమానములను మార్చుట.

మేము 14 విమానములను నేలగుచ్చితిమి; 9 ని సార దోలితిమి. ఒక ఆంగ్లవిమానము పోయినది. గురువారమునాడు పగలు 28 టన్నులును రాత్రి 11 టన్నులును వాలన్సీనెను, లెకాయాబుసీగ్ని సెంటుక్వింటులవై వదిలితిమి.

క్రైస్తవులు తీవ్రముగ తలపడి యోదుట.

లండను—జూన్ 8:—పరాసువారి ప్రకటనము. ఎయి సుకు దక్షిణమున సెవరోల్సు రంగమున ఫిరంగు లధికముగా కాల్చుచుండెను. ఆంగ్ల సేన ఆగ్నేయమున మాస్టానమును బలపరుచుకొంటిమి. రాత్రి ఓర్కుకు దక్షిణమున ముందునకేగితిమి. డామర్తుకు పర్వతమున చెతేకి తూర్పువరకును న్యూరీలెపోట్రి తుత్తరమున నొక కిలో మీటరు వరకును మాపక్షిని వ్యాపింప చేసితిమి. దక్షిణమున 60 మందిని పట్టుకొంటిమి. ఛోరీ సెన్సు నురీ ఛోయిలెటరంగమున క్రైస్తవులు రెండుసార్లు తీవ్ర ముగా తలపడగ మేము పారదోలితిమి. వారికి చాలనష్టము కలిగినది. రాత్రి కాంతముగా నుండెను.

జర్జనుల అవస్థానందము ముగియుట.

లండను, జూన్ 8:—జర్జనుల తీవ్రత అడగినది. మిత్రమండలివారు తలపడ వారంభించిరి. నిన్నను చాలగ్రామము లను వశపరుచుకొనిరి. వారికి చాల నష్టంపగలవు. ఛాటూథైరీకి పడచుట నున్న 304-వ గుట్ట వశమగుట చాల ముఖ్యమైన యము. పట్టణమును నదినిగూడ నది లోగని యు న్నది. అది 450 అడుగుల ఎత్తు గలిగియున్నది. లాసెరీ

సోమవారమునాడు జర్జనులు రావలయునుండెరి. వారికిడి చాల అభ్యంతరమును కలిగింపగలదు. క్రైస్తవులు సారిను మీద కేసుటకు ముందు మారనుసానము వాక్రమింప జూచు చున్నాడు. వారికిడి సాధ్యపడెను. మారను తుత్తరమున ఛాటూథైరీ మొదలు దార్మికునరకును గుట్టలు జర్జనుల స్యా భీనముననే యున్నవి గాని వారి యత్యాసము క్షీణించినది.

304 వ గుట్టయొద్ద ఆమెరికావారు చాలపనిచేసిరి. బ్రిటి షువారు మారను రెయిములకుపర్వత క్లిగ్న వాక్రమించిరి. ఇంక ను క్రైస్తవులుపన్నాగములను పన్నుట కవకాశముకలదు. జర్జ నులు ఎయిసు మారనులకు నడుమ నేర్పాటులు చేయకుంటుంటే వారికి పన్నాగము పన్నుచున్నారని యూహింపవచ్చును. మిత్రమండలివారు ఆమెయ్యకేలే సారిను మాగ్గులు నరి కట్టుటచే జనరలు లూడెన్బ్రాపులూరెను వైకేగవచ్చును. 2 మాసముల క్రిందట జర్జను లాక్రమించిన ప్రదేశముకంటె నిపుడాక్రమించిన ప్రదేశముస్వల్పము. వారు పట్టుకొనిన పిరం గులు వెనుకటివాటిలోనగముండును. పట్టుకొనిన సైనికులు వెను కటికంటె హెచ్చునందరు. క్రైస్తవుల కన్నీటివకాశములునుండినను వారు కష్టము నధికముగా కలిగింపలేపోయిరి. కాననే విజయము మెల్లమెల్లగగాని కలుగదని జర్జను లిప్పుడు ప్రక టించ వారంభించిరి.

జర్జనులు బ్రిటిషు ఆనుపత్రులమీద బొంబులను వేయుట.

లండను, జూన్ 1:—బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న విలేజుకులు బ్రిటిషు ఆనుపత్రులమీద నడువబడిన బొంబుల దాడిని వర్ణించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు—తమ లక్ష్యమును బాగుగ గుర్తించుచున్న జర్జనుల వైమాని కులు తీవ్రమును వెలిగించిరి. వారు వేసినబొంబు ఆనుపత్రు మీది అంతయును గూలనేసెను. మిద్దయు దూలములును నేల గూలిపడి క్రింద నుండు కోసు బంధువలన మరణించిరి. కొంతమంది బుచ్చులేరుండ కప్పబడిరి. ఒకసైనికోవ్యోగి మరణించెను. ఒకడాక్టర్ రారంగమును వర్ణించుచు నింతకంటెను భ యంతరమును దింకొకటి యుండవలసి దని చెప్పెను. డాక్టరు లును, దారులును తెలివితప్పియుండిన ఆ యువ్యోగిచుట్టును నూగియుండిరి. అందఱును మిద్దక్రిందబడి మరణించిరి. ఆ వెంటనే ఆనుపత్రులకై యంతయును పండిపోయెను. ఆప్రక్క నే యుండినకోసు మెట్లు కూలిపడి. ఇవటి కోసులను నిచ్చె నలను వేసి వింపవలసివచ్చెను. కోసుల నిట్లు క్రిందికిదిండు మండ మరయుక దాడిదాడును ఆప్రాంతముననే ఆయిసు బొంబులను వేసెను. ఆయిన నవృత్తకమున ఆపచారమేదియు గలుగలేదు. అంత మార్తప్రదేశము వరకు గుండ్లను జమ్ము క్రైస్తవులకి యొకటి సమీపమునందలి గ్రామముల మీద బొం బులను వేయసాగెను. బొంబులకు గురియైన ఆనుపత్రు ప్రత్యే కముగ నొకస్థలమున నుండెను. సమీపమున నైనికవ్యవస్థాపన మొకటియు లేకుండెను.

అవస్థానందనకథనము.

లండను, జూన్ 1:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న నైటరువిలేజుకి నిన్న సాయంకాల మిట్లు రుతినడ పెను.—లెరాంకోరు ఎపార్టి నీల తుత్తరమున నుండు పంక్తి యందలి ఎయిలెటినుండి మేము వెనుకకు మరలుట పరాసు వారి సామర్థ్యమును నూచించుచున్నదేగాని జర్జనుల క్రొత్త విజయముగాదు. సాయిసాన్సుకర్ణ జర్జనులు ముందున కేతెం చుజనలన నూర్థితికి చాలభంగము గలిగెను. ఎయిలెటి, ఎయి నీల మధ్యను క్రొత్తగనేర్పడిన జర్జనుల పంక్తిని మేము ప్రత్యేకు లక్ష్యమున నుంటిమి. అందువలన క్రైస్తవులు యుద్ధమారం భింపగనే మేము యుద్ధమొనరించుచు జాగరూకతతో వెనుక కరిగితిమి. అటులపోవునపుడు మేము క్రైస్తవుల కపారనష్టము లను గలిగించుచు క్రొత్త సందర్భక పంక్తిని వేరుకొంటిమి. క్రైస్తవులు ప్రధానపురోగమున దిగెనుల రెడను ప్రకృతున్న మా దళ ములు సాయిసాన్సు హోసీసులకు మధ్యనున్న క్రైస్తాలోయకు పర్వమందలి పీఠభూమిని గట్టిగ పట్టుకొనియున్నది. మధ్య నుండి జర్జనుల దళములు గత 12 గంటలలో విశేషముగ ముందున కరుగలేను. రెయిమున తుత్తరమునకు పర్వమమును మేమింక దృఢముగ నిలచియున్నారము. మాచుట్టును అర్ధవం ద్రుని రీతిగ క్రైస్తవులు ముట్టడించియున్నారు. గత 12 గంటలలో క్రైస్తవులు యుద్ధరంగమున సంకప్రాముఖ్యమగ మదగా యుక్తు శావంతము బడచలేదు. రంగమంతటను గూ ముండి సైనికులతో మేము క్రైస్తవుల నిలువరించు

మార్క్సిస్టు శత్రుత్వం.

లండను, జూన్ 1:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయమున నున్న రైటుగారి విలేజింగ్ కేసులో దయ మిట్ట తలచినపుడు మార్క్సిస్టులు—ఈమధ్య ప్రదేశపు పశ్చిమ రంగమున కై)డి లాయకుల పశ్చిమ మందుకు కిరణమిమిదను, న్యాయశాస్త్రము ప్రాంతమున దక్షిణమున శత్రువులు చాల ఒత్తిడిని గలిగించుచున్నది. మిట్టి వట్ట మధ్యనామ శత్రు పంక్తి యుండిన కావున కిరణమిమిదను ప్రాంతమున మార్క్సిస్టుల యొద్దను చాట్రి) దీనునకు తూర్పు గ. మాడు మైల్ల దూరమున రైతులు శత్రువులు నడిచిరమనా క్రమించుకొనిరి. దక్షిణపుటాగ్రామమున కొండెమిమిదను జ్యోతుల సరిఫరా బండ్లను బాడెచ్చిన. మార్క్సిస్టుల ఇంకను దక్షిణమునకు బోవలయునని శత్రువులదేవెలెట్టు కనిపించు శత్రువులకేయిం కనపడిననుగ క్రొత్తదేశములను యధమునకంపుచున్నాడు. మొదటి ఏప్రిల్ ప్రకార మెయినింగ్ మునందలి అకస్మాదమున వియోగింపదలచిన 50 పటాలములను జ్యోతులకేయిం పయోగించిరి. సాయసాగునకు వాయువును శత్రువులంగమును పెంపుచేయుటను జేసివారచటమరి 5 పటాలములను కాపుంచిరి. వీరిలో జ్యోతుల వైద్యులందలి అత్యుత్తమ దేశముల కొన్ని యున్నవి. మార్క్సి 21-వ తేది నొసరించిన యధమున వానపాతీ రుగారి వైద్యులందలి 25 పటాలములను పయోగించబడినవి. వాటిలో 15 పటాలములు ఎయినింగ్ యధమునకంపుచున్న గుర్తిం పబడిన. మార్క్సి నెలకును పిక్కానిండి మూడుదశములు వెనుకకు గొంపోవడి మరెయింకొత్త అకస్మాదమునకు చాలకరిగితిమి మొగబడిన. ఈ వైద్యులను కరికపటాల ములన్నవి. ఇవి ప్రభువంక్తిని దీక్షి) పముట్టిడి మరెయింపచుట చాలకముగ్గవైచి. బాటిక్ ప్రత్యేకముగ నియమించిన కని పూర్తియైనంత నెనుకను పిలచినేయబడినది.

అమెరికావారి అవస్థగ్రస్తము.

లండను, జూన్ 1:—అమెరికావారి కిట్టు ప్రకటించిరి. చాట్రి) వాయువును నిన్న నడయమున మేము పరాసు పేరతో కలసి టార్కి) దక్షిణమున ఒక మైలువరకును మందు నకు వ్యాపించి చాలచుండిన పట్టుకొంటిమి. శత్రువులలో చాల మంది హతులను తీత కాయలు వైరి.

యుద్ధ మతితీవ్రముగ నుండుట.

హ్యూస్టన్, జూన్ 2:—పరాసురంగమున నున్న హెన్రీ విలేజింగ్ నిన్నటిదిన మిట్ట తలచినపుడు—యధము సాధారణముగ క్రొత్తముతో జరుగుచున్నది. మన క్రొత్తదేశముల ఫలితమును శత్రువులు బాగుగ గ్రహించుచున్నారని, రెయిన్సు చాట్రి)డియల్ల వధ్య జర్మకు ఫలితమునను నిరోధించబడిన సాయసన్న మార్క్సిలవధ్య మేమొసరించు నిరోధము చాల విజయవంతముగ నున్నది. జర్మకులు క్రొత్తపటాలములనుగూడ నుపయోగించుచున్నారు. అందు 15 పటాలములు మే 80 వ తేదీని గుర్తింపబడిన. బ్రిటిషు దేశము విశేషమున మొన రించుచుండ మేము మా 45 పటాలములతో శత్రువుల నాడ నిలబించి పోరుచున్నాము. ఎప్పుడును కెప్పిసాపుచుండినట్లు విశ్వమున నీచునైన బొందవలయునని జర్మకులు కలంచు చున్నారనిట కావని సంతోషమున లేదు.

జర్మను వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, జూన్ 2:—ఇటీవల జర్మను విమానములు బాంబులను జేయుటలో చాలచుటకుగ పనిచేయుచున్నవి. ముఖ్యముగ అనుకరణలు, కరణాల యముల మొదలగునవి వివిధ వాగదామిమగ బాంబుల నుపయోగించు చున్నాడు. మే 27 వ తేదీని కెల్లెక్టు కట్టికెల్లు శిఖరమిమిద బాంబుల ను జేయుటకు 5 గురు ముగించిరి. 10 మందికి కట్టికెల్లు తగిలినవి. సాయంకాల ముసంఖ్యాకము లగు విమానములు మరలినవి. కాంటీను అనుకరణ మొదటిరాయి పడిన. ఒకవారిచే క్రొత్తడిపొయెను. కొంతమంది దారులును, అరటి దేశములను ఉదయము 8 గంటలకుకును ప్రారముగ ముట్టడిం పబడిరి. వైమానికలచాల క్రొత్తదిగిరి. దాడుగలములలోనికి బోయి)విహారముల సంచారము ననుసరించి కెల్లెమిట్టుల తల పుర)చుకొనుటకు తిరుగులాడుచుండిరి. జేతుకనయమున మరి ure)చుకొనుటకు తిరుగులాడుచుండిరి. జేతుకనయమున మరి u th) విమానములు వచ్చెను కాని అంతలో పరాసు విమాన k, for బేటి కేటించి దాడిచారులకు తలమివైచి అయిదు శత్రు ing for) ను నేలగొట్టినది.

పారిసుపై 87 వ దాడి.

పారిసు, జూన్ 2:—పారిసుపై జర్మనులు దాడినను పరాసు వారు ఫిరంగులను తీవ్రముని కాల్చిరి. ఒక్క విమానము మాట్రి)మే దాటి పారిసుమిమిది పోగలిగెను. ఒక విమానము 29-5-18 వ ప్రాంతము సానుడికతేద్య దొరికినది. ఇటీ వల వైమానికల కొందరు పట్టుబడిరి.

జనరలు ఫాకుగారి విజయ విశ్వాసము.

పారిసు, జూన్ 2:—మార్క్సి 21-వ తేదీని జరిగిన అకస్మాదమున ఫలితమును కట్టుబాటు చేయుటకు 8-10 దిము లు కట్టినది. ఈ అకస్మాదము సోమవారమునా దారంభ మైనది. ఇది అకస్మాదము. ఫలితము మిమి అలోచించుకొనదని జనరలు ఫాకుగారు నడిపిరి. దీనినిబట్టి కొద్దిరోజులలో శత్రు వులకు నిరోధము కలుగునని జనరలు ఫాకుగారి భావమునా లిగ్గి)గారు నడిపిరి. ఇతడు దివ్యుటి వైనికసంఘ సభ్యుడు. రణరంగమునండి యితడే మరలి వచ్చెను.

తీవ్రముగ పోరు.

పారిసు, జూన్ 2:—పోరతితీవ్రముగా జరుగుచు న్నది. మానవాయునెల యొత్తిడి శత్రువులకు నాలువారంభించి నది. రెయిన్సు చాట్రి)లెటకు నడుమ జర్మకులకు నిరోధము కలిగినది. సాయసన్న మారములకునడుమ మేము ప్రబలముగ నిరోధించితిమి. జర్మకులు నిలబడేసేలనేగాక క్రొత్తదేశములను లనుగూడ పంపుచున్నారు. గతనెల 30-వ తేదీని 15 దివిజముల లెక్కకువచ్చినవి. మేము అంగ్ల సేనా సహాయ మార్క్సి 21-వ తేదీని తీవ్రముగా నెదిరించు చున్నాము. ఇదటగూడ జర్మ నులు ఫలితమును ఒడయగోరదరకుట కిచ్చయనని పరాసురంగ మునండి విలేజింగ్ ము వ్రాసెను.

వైమానిక సమరము

లండను, జూన్ 2:—1 వ తేదీని యిరువీడల వారును బాంబుల నడికముగా వదలిరి. మేము 25 టన్నుల బాంబులను వదలితిమి. 19 విమానములు నాశనము చేసితిమి. 3 అంగ్లవిమాన ములు కనబడలేదు. 7, 8 తేదీలలో రాత్రులందు విమానసంచా చారమున కనుకాలము కలుగలేదు.

మిత్రముండలి ప్రచలనము.

లండను, జూన్ 1:—మాంటి) వార్తల్లు ముందుం డిన కందకములలో ప్రవేశించి మేము 50 గురు వైదీలను 6 మరఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. వైనిసాలు రంగమున పరా సువా రాకస్మిక యధము మొసరించి 21 గురు వైదీలను బట్టు కొనిరి. లోనేలు ప్రాంతమున గుండిన మందుకొట్టునకు నిచ్చి నుట్టించి దాని ధ్వంసము చేసితిమి. వైనికపు లత్యములమిద మా విమానము లైడుటన్నుల బాంబుల నుపయోగించితిమి.

జర్మను అవస్థగ్రస్తము.

లండను, జూన్ 2:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయము నధ్యక్షు రైటుగారి విలేజింగ్ నిన్ను నిట్లు తలచినపుడు:— ఎయిని కుత్తమున జరిగిన యధములలో మే 27 వ తేదీని బ్రిటిషు పరాసుదేశము లెట్టు వెనుకకు బోయినదియు వివరంప బడుటకుల ప్రభువంక్తియు—ఈ క్రొత్త వివరములు చాల ప్రాముఖ్యములు. బ్రిటిషువార్తకర్త ఎయినింగ్ దాటి కెయో నీ మొదలు బెర్లిన్)కొరువరకును గల రంగమును బ్రిటిషువారు పట్టుకొనిరి. మాపంక్తియెడలభాగమున 50 వ పటాలముం డెను. అది ఒకసార్వీకి మీదగనన్న కాల్చి)గ్గి)యా పిరభామి ని పట్టుకొనియుండెను. మా యెడలదేశం పరాసు పటాల మొ కటి మాపంక్తిని పట్టుకొనెను. చెమి)చు డే చే మ్ను ననుకరించి చాకోక వికారంగమున కానుకొని యుండిరి. జర్మకులీరంగమున యధ మొసరింపవచ్చునను సంతతి బాగుగ గుర్తి)గి యున్న బేయయ్యెను మే 27-వ తేదీని సమయగ ము ట్టడిని ప్రారంభించుకొనెను శత్రువు లాసంగలి నిండుకయు నూచింపలేదు. మార్క్సి నెలకుండియు ఎయినింగ్ మున వాయు భారము వైమానిక ప్రచలనము నాపి)జినది. మరియు మాకు గచ్చుమరీతిని శత్రువుల సన్నాహముల మొసరింపవలయునాన త్వకత లేదు. ఈరంగము చాలకష్టమిదేశములచే నాగ్రిమింపబడి యున్న దనుగంగతిని వారెలుగుదురు. ప్రారంభమున కొంతవిజ యమొందుటకై కొన్నిదేశము లాకస్మిక మైనదియు వారెలుగు దురు. పిన్నుల నతిదాలాభము సమిరముగ హెచ్చించునిమిత్త ము వైనిగలసంఖ్య నవమిర)ము గ హెచ్చింప సాగెను. కాని వానుపాటి)చుగారు విజయ మావంకగలిగిన దాని పెద్ద

విజయము చేసుకలెనని గడవిదగ్గ ననేక ప్రయత్నము లొనరిం చుట కిశదము. జర్మకు లిప్పు దాగ్రిమించుకొనిన రంగమున నింతకంటె ననేకరెట్టిదుముల వైనికుల నంపవచ్చును. అట్టి సమయమున తన ప్రయత్నమును మేము తెలసికొనునటుల కంద కములను తప్పకుండ శత్రువులు ప్రయత్నము లొనరించుట అంత కష్టమైనపని కాదు.

అటువై నేమిజరిగినదియు తెలసికొనుటకు ఎయి)లెట్టి లోయలో చెమి)చు డే మ్ను దిగువన్న పరాసురంగమును జర్మకు ఫింగిదేశములచారు ఎంత బాగుగాకతితో జూచుచుం డినదియు జ్ఞాపకముంచుకొనదగును. పరాసుకందకముల నితి గతు లన్నియు జర్మకులకు పూర్తిగ తెలిసియుండెను. పరాసు రంగమును మారంగముకంటె నెక్కుడుదట్టముగ శత్రుదేశము లెదిరించినవి. మారుఫిరంగులకులన శత్రువులకపారకష్టము గలి గెను. కాని నిరోధించుటకు వారసంఖ్యాకులుగనుండి ఒక్క ఆడుగులో కి ఖరమును చేరి రవి చెప్ప వచ్చును. కాల్చి)గ్గి)యా వార్తల్లెట్టు పిరభాముల నంటి యుండు చిన్న ప్రదేశముద్వారా జర్మకు లాఖరమును దాటి నటులన్నది. కాని వారుక్రమోనీ నుంసుపును మాత్రమే మేము మొదటిసారి వారిని చూడగలిగితిమి. ఇంక తిరోగమ నముతప్పినది. అంత పరాసుబ్రిటిషుదేశములు చెదరిపోకుండు నిమిత్తము యధ మొసరించుచు వెంకకు బోయిరి. బ్రిటిషు వారి 50 వ 8 వ పటాలములను శత్రువైద్యము లసంఖ్యాక ములుగ చుట్టుముట్టుటచే వారికి కొంతసప్తముకలిగెను.

నదికి దక్షిణమున 21 పటాలములను ఆసమి)పము నందలి పరాసు పటాలమునుగట్టిగ నిలబరించినవి. మొత్తముమి) ద జూడ ఎయిని రంగముననున్న పటాలములన్నియు యధ మొ సరించినవి. చెమి)చు డే మ్నును పట్టుకొనిన పరాసుపటాలమును బ్రిటిషు పటాలములన్నియును వికార్తి స్థాండర్సులందు యధ మొసరించి యపారకష్టము నొందినవి. జర్మకుపటాలము లట్ల నేని రంతరముగ వచ్చుటకులన మాపంక్తిచాలసన్నము)మాటి)యము నొందజేయుచుండెను. సాయంకాలము మూలదేశములు వచ్చెను. అప్పటినుండి మేమొకయుడు నైన వెనుకకుబోలేదు. పంక్తి మరల యధారూపమున నేర్పునపబడిన. జర్మకుల క్రొత్తపుత్త ము మరల నావలదికే సాయసన్న చాట్రి)ధి)శరీలమధ్యకు బో యిరి. బ్రెమెరి)ద్దనకు సమి)పమునందు ఆపరాసుదేశ మే వారవారియు రోజులైనను ఇంకపట్లనే యచట యధ మొస రించుచున్నది.

విక్టూరియన్లు ప్రాంతమున యుద్ధము

లండను, జూన్ 2:—ఈ యుద్ధము న సాంగ్గ నేనకు మంచి విజయము కలిగినది. అచట నొక ఉన్నతప్రదేశమును రెండుపటాలములు మూసిమైనవి. మాకు నవ్వునుప్పలము. జూన్ 2-వ తేదీరాత్రి లిటిలోయిమి)ద దాడి చాలసాహసముతో జరుపబడినది. మేము 1000 గజ ములు ముందుకేగితిమి. 400 గజముల జర్మకులకందకములను వశ పరచుకొని ప్రేత్తి)జేసితిమి. ఒకజర్మకు కంపెనీ పూర్తిగా నాశమైనది తెలియుచున్నది.

నామగ్రినాక ముంచబడుట.

నామగ్రినాక, జూన్ 1:—వైని)లెట్టు లింకాట్టు అను 18,000 టన్నుల సామగ్రినాక ఇ)టికి మరలుచుండ దాడి లో యధనాకచే గొట్టుబడి ముంచివేయుటచే నది అడ్డిగలు సిమ్ముగారు తెలియజేయుచున్నారు. వివరములు తెలియలేదు.

లండను, జూన్ 2:—హ్యూయార్)గ్గు ఫలి)కాధిపతి యును, కోట్లకొనునకు జేయు ఫెయి)పుత్త)కుగారి భాగ్య రోజు యధపుత్త)కును సతి చారుల)నసము ననుసరించి 10-వం క్కొరముల కిటి)తీ. పడి)పబడిన. ఆమె చాలకనముల నుం డియు సా)ఫి)కో)ద్ద)చును మిగుల చా)చక్ర)ముతో తిరుగాడు చుండెను.

నామగ్రినాక, జూన్ 2:—రెడ్)క్రాసు దిధికి 10-కోట్లు వాం)ించబడ)గా 17-కోట్ల డో)లయు కమాలయ్యెను.

జపాను

సి బేరియా)జపానులు

లండను, జూన్ 2:—టార్కి)యొ)ండి “డెయి) మొయు)నక్కి)ల కొంతసప్తము)న్నది. సి బేరియా)లో ప్రదేశ వచ్చునా కూడదా)యచనిశ్చయ మింకను నిలిపినను ప్రద) వెంటనే తగి)దస్త్రులన్ని టత్వం)వ)త్యకము. తేదన్న) ను లాపని నొసరించెదరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

నర్సాపురమునందలి కలతలు.

అయ్యో, నర్సాపురమును గూర్చి యీ దిగువ వ్రాయు విషయములను తమయంధ్రప్రదేశ్ లో మొకచోట నిమిషేడ దని ప్రార్థించుచు, తమరట్లు చేయుటకలన, మా గ్రామము ప్రస్తుతములో నున్న దుస్థితిని జనులకు స్పష్టపరచి మంచి స్థితి లానికి తీరిగి తెచ్చుటకు వలయు పూనికను జనులలో కలుగ చేయువారగుదురని నమ్ముచున్నాను.

మాయూరునకు ప్రస్తుతపు దుస్థితి నుమారు రెండుసంవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభమయినది. వారములోజుల క్రిందట అద్దంకి నుబ్బారావు పంతులు, డిప్రెటివ్ బోర్డు మెంబరుగారు నర్సాపురపు ప్రస్తుతపు దుస్థితిని గూర్చి ప్రసంగించవలె నని నుమారు 15 గురు పెద్దమనుష్యులకు 'నోటీసు' పంపిరి. కాని వారెవ్వరూ వెళ్లలేదు. మా గ్రామమందలి తెగలు, విరోధములు ఎట్లున్నదో దీనినిబట్టి యాలోచించవచ్చును. మరియు ఈ దా హారణిచ్చెదను. గత 2 సంవత్సరములలో టవును హోటలు అయి చుగురు అధ్యక్షులు ఒకరితరువాత మొకరు తమ అధ్యక్షతన రాజీనామాలు నిచ్చిరి. టవును హోటలు కార్యదర్శి లిద్దరును ఒకే సారి పదిరోజుల క్రిందట వారి యుద్ధ్యోగములకు రాజీనా మాలు నిచ్చిరి.

ఇట్టిదుస్థితికి కారణములను నాయూహకు తోచినవా నిని వ్రాయుచున్నాను: (1) నుమారు రెండుసంవత్సరములనుంచి క్రొత్తయూహలు, క్రొత్తయధ్యక్షములు మనకేమునల్లుకొను చున్నవి. మాయూరు రైలుస్టేషనుకు 86 మైళ్ల దూరమున మూలగా నున్నద్రపు ట్రాడ్డుననుండుటచే నితరపట్టణ జనులతో సంపర్క మంతగా లేకుండుటచే పురజనులందు సంఘీభావము లేక ఎవరికి వారే గొప్పవార మనుకొనుచు మొకరితో మొకరు కలహించుట సంభవించుచున్నది. (2) యదృప్తవారంభ మాది గా ఇచ్చటి బీదజనులు కూటికి గుడ్డకు లేక మిక్కిలిబాధ పడుచున్నారు. గ్రామము డబ్బుగలదిగాదు. ప్రాధారణ సం సారాలకు గూడ దినముల గడుపుట బహుకష్టముగ నున్నది. ఇది కు ల ని చెప్ప త గి న వారు కొద్ది మం ది మా త్ర మేగలరు. లక్ష్మీనరస్వతులు ఇద్దరును ఒకచోటనుండెదరు లో కొత్తి వీరిలో చాలమందికి వర్తించును. కాని వీరిలో కొంద రికి సర్వజ్ఞత్వముమొందు; పటాటోపము చెప్పు; గ్రామ మందు వీరిమాటయే చెల్లవలెనన్న దురభిప్రాయము పురజనుల లో భేదము బుండుటకు కారణమగుచున్నది. (3) గ్రామ ములో డబ్బు తక్కువ. నిర్వాహకముగా తిరుగువారికి కాలక్షేపములేక తమకుసంబంధములేని వ్యాపారములలో కలుగ జేసికొని పాడుచేయుచున్నారు. (4) పయి చెప్పినచుహా నుభావులకు అధికారము చెలాయించే యుద్ధ్యోగము చేయు టకు బహుకటాహలము. ఊరియందు చిన్న సంఘములకు అధ్యక్షులుగాను, కార్యదర్శులుగాను కొంతమందిగలరు గాని అయిద్ధ్యోగములు చాలనిన్ని లేవు. అందుచే మాగ్రామమును ముగ్ధునిపాలిటి చేయవలెనని కొందరి పట్టుదల (5) టయిలరు హైస్కూలు టవును హోటలకు ఎదురుగా నుండుటచేతను అది గవర్న మెంటుదిగాక పోవుటచేతను తిరుచు స్కూలును టవును హోటల్లోనిదిమించుచుండురు. (6) ఇదివరకు పురజనులలో నేమ యైన అభిప్రాయ భేదములున్నను కొలదికాలములోనే వాటిని మరచిపోయి అందరూ ఏకమగుచుండెడి వారు. నుమారు సంవత్సరమునుండి మాయూరులో హిందూత్వత్రికు 'స్వకీయ విశేషుడు' ఏర్పడుపబడెను. ఏరెండు తెగలవారికయినను కొద్ది కలహము రాగానే ఆయన ఒకతరపున రెండవతరపునకట్టముగా నుండేలాగున హిందూత్వత్రికు వ్రాయుచున్నాడు. అందుచేత విరోధములు బలకరములగు చున్నవి.

ఇప్పుడేట్టి దుస్థితినుండి వెనుకడుటకు మార్గము వైన మాపిన కారణము లేకుండునట్లు చేసికొనుటయే. (1) తమ గొప్పతనమును మోచుచుండుటకు కాని నిజమయిన సోదర భావముతో సహాయము నపేక్షించు నీదలకు సహాయముచే యుట. (2) ఆహం భావత్వమును సర్వజ్ఞత్వమును మాని తమ జ్ఞానమును పెంపుచేసికొని తమ స్నేహితులకు నిష్కల్మష హృదయముతో బోధచేయుట (3) అధికారియు చేయుటకలన గాక ప్రేమించుటచేతనే జనులను స్వాధీనము చేసికొని ఏ లోకోపకార కార్యమునయినను చేయగలదునని నమ్ముట. (4) వృత్తిసంబంధమయిన విరోధములకు మనస్సునవోటియ్య కుండుట (5) నిర్వాహకత్వము కాపురుష గుణములలో మొకటి గనుక పనిపాటులు లేనిభవనలు వర్తకమో లేక మర

యొక వ్యాపారమో చూచుకొనుట (6) పురజనుల యిష్టము నకు వ్యతిరేకముగా నే పనిచేయ దలపకుండుట (7) టవును హోటలునుండున్న స్థలము స్కూలులు వారిదిలాగు కనబడుచు న్నుది. స్కూలునావాస్తవమును తీసికొనిన యెడల టవునుహో టకు చాల చిక్కుగానుండును. కనుక స్కూలులవారికి టవును హోటలు అమ్మివేసి వేరుస్థలమున వికాలముగా టవును హోటలు కట్టుట (8) తెగలయొక్క భేదములను ఎక్కువచేయు వాక్య మును చేనిని పత్రికలందు వ్రాయకుండుట. 'సంఘీభావము'.

కన్యక కావలయును.

14-సంవత్సరముల లోపుగలదియు విద్యావతియుత్పత్తి యకన్య గాకున్న వెలమత్పత్తియు, బొందిలిత్పత్తియు, నాయు డు, వగైరాలలో బాలవిత్తంతు వయినను అంగీకరించబడును. వరుడు 22-సం. గౌరవకుటుంబమునకు చెందిన నుండరుడైన త్పత్తియును. వెలకు 100-0-0 లు స్వాధీనమువలన సంపా దించుకొనువాడు—వివరము తెలియగోరువారు. ఆదేశము:—వెంకటేశ్వర్లు. (1201) కేరాఫ్ ఆంధ్రపత్రిక.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన "ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథ ములో జర్నలి గారడీ, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీ షు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాత్మము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్ల పేజీ తమాషాలు, విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయ ముచేయుట, మామడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరములని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్వాహముగా నిల్పుట గొడ లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు చున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్మివేయుట ఈనెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇదియలకు 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథము నే (ధర్మాస్తవదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధర్మాస్తవదారులుగా చేరువారు తమ ధర్మాస్తవ తోహాద 1 రూపాయ మాత్రము మణిమూర్తరుద్వారా తక్షణ మే యీ క్రింది విలాసమునకు పంపించి తమ చేరును రికవ్యర చేయించుకొనినవో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథ మును మిగత రు 8 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (824-984) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. ఇష్టముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయతత్వ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ చిన్నలైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.9-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము: సోమరాట్టు 212, మదరాసు.

మదరాసు అందుసదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు (1205)

సాల్వకొటార్సు-చిల్లరసామాను. ఈ క్రింద జూపబడిన ప్రకారము ఒక వారములో కొన్ని రోజులవరకు ఇకముందు చిన్న చిన్న సామానులు సాల్వకొటార్సునుండి రవాణా చేయబడును.

సాత్తువెను లైన్. జోలారుపేట బెంగుళూరు సిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకును బెంగుళూరు సిటీ స్టేషనుగూడా బోవు వారికిని, కే. జి. ఎఫ్, రైల్వేస్టేషనులకును సోమ, మంగళ, బుధవారములనాడు సామాను రవాణా చేయబడును. మదరాసు, జోలారుపేట స్టేషనులకు శుక్రవారము, శనివారములనాడు పంపబడును.

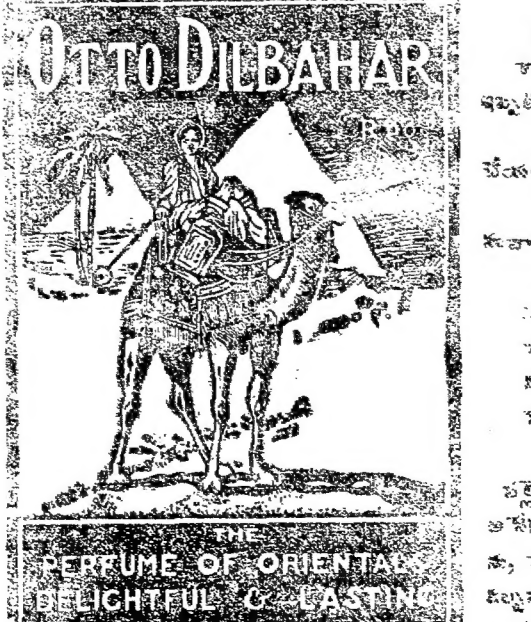
నాన్సువెను లైన్. అర్కోణము, కడప మధ్యనున్న స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడు రవాణా చేయబడును. కడప-గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురువారముల నాడును. గుంటకల్ రైమారు స్టేషనులకు శనివారములనాడును రవాణాచేయబడును. రైమారు దాటి పోవు చిల్లరసామానులు ప్రతిదినము అంగీకరింపబడును.

ఎస్. ఐ. రైల్వే. జోలారుపేట, మెట్టుపాలియము మధ్య స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడును, సిల్లిరి రైల్వేస్టేషనులకు గురువారమునాడును పోదనూరు నుండి మంగుళూరువరకు గల స్టేషనులకు శుక్ర, శనివారములనాడు రవాణాచేయబడును. కొచ్చిక్ స్టేటు రైల్వేస్టేషనులకు కూడ శుక్ర, శనివారములనాడు పంపబడును.

ఎఫ్. ఆర్. ఎఫ్. ఈ లైనుమీది స్టేషనులకును, ఈ లైను గుండా పోవు స్టేషనులకును ప్రతిదినము చిన్న సామానులు రవాణా చేయబడును.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. 12-2-8-0. 100-కి రూ. 20. ఏనుగుజ్జ మొదలగునది కలవారందరూ ఈ తైలమును ఒక సారి వాడి చూడ గోరెదను. దీనిని రాచిన మంటయిండదు. చర్మము నలు వెక్కదు, పుండు పడదు. అమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి, మద్రాసు

అంగ్లాయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, హమ్మ్యునీడు బీచ్, బొంబాయి.
మద్రాసు రేంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, వైశాఖబారుకోడ్లు, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్ కామెన్సి.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కామెన్సి.) ఇబ్బడికాలపు చది కనువగునది, సాటిలేమచోట్ల మను నువాసనగలది. ఆహ్లాదకరంగాని, సాహసముగాని, చేర్చుదకయే నిర్దేశము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలై కొన్ని బెందువులు చింతగొండచో, మనోగ్యునుక నువాసన ని స్మలభరించును. ఈ క్రింది సరికూడెముల కీసాలలో నుండును.

పన్నెలై (అర ద్రాం)	దీనిని 1-కి డ	0.8-0
చంద్రరకము వైజా 1-ద్రాం	"	0.12-0
కల్యాణలైజా	"	1.4-0
ఇద్దలైజా	"	2.0-0

వి. పి. భర్తయు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.

పత్తిల, చట్టములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులూ హారణము. దీనిని అనేక చిరు నకలయెట్లు లభింపు. కావున, తాము కొనుగవును సీసాత్మిక ను, కాల్చువెను ఆటోదిల్ బహార్ అను చేరును పరిగిరింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క గుణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవాటికి వ్రాసినచో అభ్యుత్సాహముగ నువాసనగల్గు ఊచితముగ పంపుడు.

సోమరాట్టు: ఆంగ్లాయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, హమ్మ్యునీడు బీచ్, బొంబాయి.
మద్రాసు రేంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, వైశాఖబారుకోడ్లు, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

ఓంగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజమూలము, దట్టనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కటాక్షణం చేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన వలయువారు కంటే వాసికొను టుచితము.

ఆంధ్రదినపత్రిక సంస్కార చందాదారులకు	రెల 1-0-0
" ఆస్సంబత్సర "	" " 0-8-0
" ఆంధ్రవారపత్రిక సంస్కార, తేదీ దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 0-12-0
" " " " " " " " " " " "	" " 1-0-0

ఆంధ్రనాటికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

ఆవృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

ఆవృతాంజనము డిపో ర, తంబుకెట్టి పిథి మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంత్రి వనోపధిసారసవరిలా

అత్యంత శుభ రక్తములను జనించు బాధ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. మదపులను, మచ్చలను, గండములను, చర్మమును, పొడిచి తప్పులను అన్ని విధములగున గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

ఈ మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి, సహజమైనను మధ్యరక్తమును అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పావనరూపములను, మలబద్ధమును, కార్యసంబంధమును బాగుచేయు రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగమును గలుగజేయును. 15 రోజులవరకు మందులకు 4 రోజుల బాడీలో అమృతమును.

ప్రాప్తిరూపు:— పి. డి. సావంత్రి. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికబాహిలి ప్రశంస ఆంధ్రనాటికా కాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

కన్నులంటి ఇది అపూర్వము విరచితము. ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారాజ్ కి గాక
రెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము. (కావలసినది. రెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.)

ఆంధ్రనాటికా కార్యాలయము 7, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

మీ బా యీ ల ర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రాజిషి"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోతుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లీట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రాజిషి యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంటుకే వ్రాయవలయును.

గౌరవులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ ఆంధ్ర ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(పై కామ్రాజిషి గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

మన రాజునకును, మన దేశ మునకును సహాయపడుడు.

మన దేశముయొక్క నైజికసాధన సంపత్తిని అభివృద్ధిని చేయుడు. వ్యవసాయము మన ముఖ్య వృత్తి గాన, మా వద్దనున్న రసాయనశాస్త్రము ననుసరించి చేయబడిన ఎరువు నుపయోగించి వ్యవసాయమును అభివృద్ధి చేసికొనుడు. ధాన్యపు పంటను ఎక్కువపండించు ఎరువు హిందూ వెయిలుకు 7 రూపాయలు.

(1) హిందూమాతి	5-4-0	హిందూమాతి
(2) ధాన్యలక్ష్మి	4-0-0	"
(3) మంచిపాస్టిట్ (సాధాణం)	7-0-0	"
ఎముక యెరువు	4-8-0	"
చవుడును ధ్వంసముచేసి		
సారమును కలిగించువది	5-0-0	"
గుండజేసిన తెలకపిండి ఎరువు	4-0-0	"
మంచి బలం కలుగజేయు ఎరువు	4-8-0	"

భూమిని పరీక్షించి తగిన ఎరువును సప్లయ చేయువారము. వలయువారు వివరములకు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసిన తెలియును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
(962) కంబీవరం.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భర్తృభోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. రెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రం నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ చాక్లర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రానాటోట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్ లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్ ఎగ్జియర్ టేన్. సం. 2. బొంబై. పిరు (వాసినిది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రం"ను ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, క్షయము, పుష్కలము, అశీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రకృతినోపి, కడుపునొప్పి, అల్సర్, కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యెముకవారములు, స్త్రీయు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు రోగులకు, నీకస్తూరి మాత్రం, స్వదేశీ ఔషధము ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.ఆచార్యరావ్, సీనియర్ సర్జిక్, స్వామిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; పిరు (వాసినిది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రం"ను నుపయోగించుచున్నాను.

పండితులు వారిపే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టముగు, గుణములను ఈమాత్రం గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో నూడి యుండును. 280 మాత్రము సీసా 4 అణాలు, మూత్రము.

6 సీసాల శాకపారి కెస్టింగ్ గోనిన	రూ 1-8-0
12 సీసాల శాకపారి కెస్టింగ్ గోనిన	2-12-0
25 సీసాల శాకపారి కెస్టింగ్ గోనిన	5-0-0

సమస్తరోగములకు మానవ్య ఆయుర్వేదిక్ పీచు సిద్ధాపథముల దొరకును.

విశాఖము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు